

Zamawiający:

Urząd Gminy w Kobylance
ul. Szkolna 1
73 – 108 Kobylanka

Jednostka projektowa:

Eko-Log Sp. z o.o.
ul. Dobrowita 16
61-063 Poznań
tel./fax: (61) 871 06 49
e-mail: projekty@eko-log.pl

Nazwa opracowania:

**Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Kobylanka
na lata 2012 - 2015
z perspektywą do roku 2019**

Zespół projektantów:

inż. Katarzyna Walkowiak
mgr Wioletta Bartłomiejczak
mgr Patrycja Wysocka
mgr inż. Katarzyna Bzdęga
mgr Jakub Smakulski
mgr Marcin Jęsko
mgr inż. Dariusz Frąckowiak

Poznań, 2012

Spis treści

1. WSTĘP	4
1.1. Podstawa prawna.....	4
1.2. Cel i zakres opracowania	4
1.3. Metodyka opracowania programu	5
2. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM	6
2.1. Położenie administracyjne.....	6
2.2. Geomorfologia i rzeźba terenu.....	7
2.3. Warunki klimatyczne.....	7
2.4. Warunki hydrologiczne.....	8
2.5. Formy użytkowania terenu.....	8
2.6. Demografia.....	9
2.7. Gospodarka.....	10
2.8. Rolnictwo.....	11
2.9. Turystyka i rekreacja.....	11
2.10. Infrastruktura techniczna.....	12
2.10.1. Drogi.....	12
2.10.2. Komunikacja zbiorowa.....	13
2.10.3. Wodociąg i kanalizacja.....	14
2.10.4. Zaopatrzenie w gaz	15
2.10.5. Elektroenergetyka	15
2.10.6. Zaopatrzenie w energię ciepłą	16
2.11. Walory kulturowe i oświata.....	16
3. STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY	17
3.1. Jakość wód i stosunki wodne.....	17
3.1.1. Wody powierzchniowe	17
3.1.2. Wody podziemne	18
3.1.3. Zagrożenie powodziowe.....	18
3.2. Powietrze atmosferyczne.....	18
3.3. Gleby i surowce mineralne	20
3.4. Środowisko przyrodnicze.....	21
3.4.1. Obszary Natura 2000.....	21
3.4.2. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.....	23
3.4.3. Pomniki przyrody.....	23

3.4.4. Park Krajobrazowy.....	23
3.4.5. Proponowane formy ochrony przyrody.....	23
3.4.6. Zasoby przyrody ożywionej.....	24
3.5. Lasy	26
3.6. Hałas.....	27
3.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	30
3.8. Poważne awarie i zagrożenia naturalne.....	31
4. CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ POLITYKI EKOLOGICZNEJ GMINY.....	33
4.1. Stopień realizacji Programu Ochrony Środowiska na lata 2004 – 2008.....	33
4.2. Zadania ekologiczne na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016– 2019.....	37
5. HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY ZADAŃ PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI NA LATA 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019.....	44
6. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	48
6.1. Struktura zarządzania środowiskiem.....	48
6.2. Zarządzanie programem.....	50
6.3. Monitoring	51
7. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	54
8. STOSOWANE SKRÓTY.....	56
9. BIBLIOGRAFIA	56

1. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 17 i 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (t. j.: Dz. U. 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, organ wykonawczy gminy jest zobowiązany do opracowania Gminnego Programu Ochrony Środowiska. Ustawa ta jest podstawowym aktem prawnym w dziedzinie ochrony środowiska i pełni funkcje ustawy ramowej dla całego ustawodawstwa z tego zakresu. Program ochrony środowiska w rozumieniu wyżej wymienionej ustawy jest dokumentem, który określa cele i zadania administracji państwowej oraz jednostek samorządu terytorialnego w dziedzinie ochrony, kształtowania i racjonalnego wykorzystywania zasobów środowiska.

1.2. Cel i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kobylanka na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016 - 2019. Program odnosi się do szeroko rozumianej tematyki ochrony środowiska na terenie gminy oraz określa wytyczne polityki ochrony środowiska w jej regionie. Szybki rozwój gospodarczy wiąże się z ingerencją w środowisko i zaburzeniem naturalnej równowagi jaka w nim panuje. Przewidziane do realizacji zadania dają możliwość zapewnienia mieszkańcom odpowiednich warunków życia, a organom administracji samorządowej umożliwiają wykazanie troski o środowisko naturalne i jego zasoby. Podejmowane w ostatnim czasie kwestie konieczności ochrony zagrożonych gatunków, siedlisk i takich elementów środowiska jak woda, powietrze, gleba i zasoby geologiczne stają się coraz aktualniejsze. Wszelkie działania ukierunkowane na rozwój społeczno – gospodarczy powinny być podejmowane przy wykazywaniu troski o środowisko i jego zasoby. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz, które poprzez realizowanie swojej polityki ekologicznej powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne.

Zakres niniejszego Programu Ochrony Środowiska obejmuje:

- politykę ekologiczną i kierunki działań zgodne z dokumentami programowymi gminy
- krótką charakterystykę Gminy Kobylanka;
- analizę aktualnego stanu środowiska na terenie gminy;
- cele strategiczne dla gminy, w tym główne kierunki działań w zakresie ochrony środowiska;
- harmonogram rzeczowo-finansowy zadań przewidzianych do realizacji w rozpatrywanym okresie;
- system monitoringu wdrażania i realizacji opracowania.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka przedstawia aktualny stan środowiska gminy oraz wskazuje kierunki działań zmierzające do jego ochrony.

1.3. Metodyka opracowania programu

Źródłem informacji w trakcie sporządzania Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy były: materiały uzyskane z Urzędu Gminy w Kobylance, w tym informacja o realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka, Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka z roku 2004, dane pochodzące z instytucji administracji publicznej różnego szczebla, jak również wytyczne zawarte w Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 i w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Stargardzkiego oraz literatura fachowa.

Jako punkt odniesienia dla przedmiotowego dokumentu przyjęto aktualny stan środowiska i infrastruktury na terenie gminy z uwzględnieniem dostępnych danych. Na podstawie stanu aktualnego oraz analizy zadań określonych w poprzedniej wersji Programu, a także celów i kierunków zadań zdefiniowanych w Polityce ekologicznej państwa, wyznaczono cele i kierunki niniejszego opracowania.

2. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM

2.1. Położenie administracyjne

Gmina Kobylanka położona jest w województwie zachodniopomorskim, w zachodniej części powiatu stargardzkiego (Rys. 1). Od północy sąsiaduje z gminą Goleniów (powiat goleniowski) od wschodu i południowego wschodu z gminą Stargard Szczeciński, od południowego zachodu z gminą Stare Czarnowo (powiat gryfiński), a od zachodu z miastem Szczecin (powiat grodzki).

Rysunek 1: Położenie gminy Kobylanka na terenie Powiatu Stargardzkiego

Źródło: mapa GUS

Od strony południowo-wschodniej granica gminy wyznaczona jest przez linię brzegową jeziora Miedwie. Na południowo-zachodzie granica przebiega przy krawędzi doliny Płoni. Od pozostałych stron granice są granicami sztucznymi.

2.2. Geomorfologia i rzeźba terenu

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski¹ położenie gminy Kobylanka wygląda następująco:

Prowincja: **Niż Środkowoeuropejski**

Podprowincja: **Pobrzeże Południowobałtyckie**

Makroregion: **Pojezierze Zachodniopomorskie**

Mezoregion: **Równina Goleniowska, Puszcza Bukowa** oraz **Równina Pyrzycko-Stargardzka.**

Niewielka część gminy od strony wschodniej należy do mezoregionu Równina Pyrzycko-Stargardzka. Rozpościera się ona wokół jeziora Miedwie sięgając na wschód, aż poza dolinę Iny. Południowo-zachodnia część gminy należy do mezoregionu Puszczy Bukowej. Siedlisko odznacza się tu większą żyznością, przez co w szacie roślinnej pojawiają się jako naturalne i potencjalne zbiorowiska buczyny. Ostatni mezoregion przechodzący przez teren gminy to Równina Goleniowska. Rozciąga się ona na wschód od jeziora Dąbie i ujścia Odry do Zalewu Szczecińskiego. Piaszczyste zwydmione podłoże porośnięte jest przez bory sosnowe. Płaskie równiny, które nie są zalesione zajęte są przez rozległe powierzchniowo wilgotne łąki, które porastają płytkie gleby murszaste.

Teren gminy stanowi młodoglacjalny obszar moreny dennej, a także krajobraz dolin i równin akumulacyjnych, które ukształtowane zostały w wyniku ostatniego zlodowacenia. Rzeźba terenu, procesy rzeźbotwórcze, struktura i geneza obszaru gminy Kobylanka zostały utworzone przez holocenijskie formy subarealne oraz plejstocenijskie formy subarealne. Do form holocenijskich zalicza się zwydmienia oraz tarasy akumulacyjne, natomiast do form plejstocenijskich: tarasy piaszczyste oraz równiny zastoiskowe. Konsekwencją takiej budowy geomorfologicznej oraz rzeźby terenu jest szata roślinna, w której przeważają zbiorowiska leśne. Na obszarach równin zastoiskowych pojawiają się rozległe zbiorowiska łąk półkulturowych, które odznaczają się niską wartością gospodarczą.

2.3. Warunki klimatyczne

Gmina Kobylanka znajduje się w obrębie VII krainy klimatycznej – Goleniowsko-Pyrzyckiej. Klimat tego regionu charakteryzuje się stosunkowo wysokimi temperaturami powietrza, niewielką ilością opadów atmosferycznych oraz najwyższym niedosytem wilgotności powietrza. Często występują lata o niekorzystnych zjawiskach atmosferycznych. Przeważają wiatry z kierunku południowo-zachodniego,

---

¹ Jerzy Kondracki „Geografia regionalna Polski” PWN, Warszawa 2002.

największą częstotliwość osiągając jesienią. Najmniejszy jest udział wiatrów z kierunku północno-wschodniego. Stosunkowo duża (13% w stosunku rocznym) jest również częstotliwość cisz atmosferycznych. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi od 7,5 do 8°C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec z średnią temperaturą 17,3°C, a najzimniejszym miesiącem jest styczeń (temperatura średnia -1,9°C). Natomiast średnia roczna wysokość opadów wynosi 550-700 mm. Okres wegetacyjny trwa od 217 do 224 dni.

2.4. Warunki hydrologiczne

Wody powierzchniowe na terenie gminy stanowią ok. 0,8% powierzchni gminy (96 ha). Należą do nich niewielkie strumienie takie jak: Miedwinka, Chełszczaça, Rów Kunowski, a także bezimienne strumienie śródleśne. Stanowią one systemy rowów melioracyjnych odwadniających rozległe użytki zielone. W części wschodniej gminy znajdują się stawy rybne. Kilka oczek wodnych znajduje się na terenie Puszczy Goleniowskiej. Na terenie gminy nie znajduje się żadne jezioro, ani żaden większy zbiornik naturalnych cieków.

Wody podziemne występują w osadach czwartorzędowych. Wyróżnia się w nim dwie warstwy użytkowe:

- warstwa górna: zwierciadło wody występuje na głębokości 0,5-4 m p.p.t. Wydajność tej warstwy wynosi do 20 m³/h. Warstwa ta jest podatna na przenikanie zanieczyszczeń.
- warstwa dolna: o miąższości 10-25 m, charakteryzuje się dość znaczną wydajnością: Bielkowo - wieś 35 m³/h, Bielkowo jw. – 55 m³/h, Kunowo – 76 m³/h.

2.5. Formy użytkowania terenu

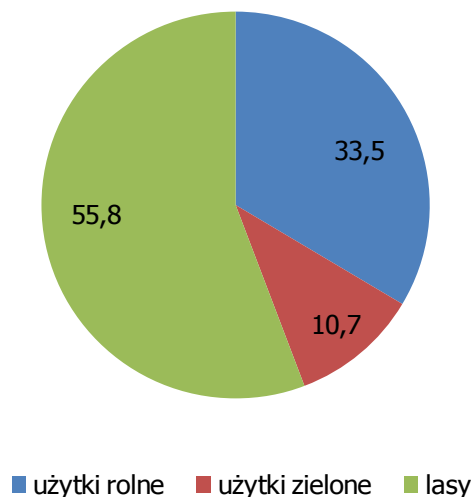
Największa powierzchnia gminy zajęta jest przez lasy, które zajmują prawie 56%, co jest wskaźnikiem dość wysokim biorąc pod uwagę zalesienie w powiecie stargardzkim wynoszącym 24% oraz województwie zachodniopomorskim 35,1% (Tabela 1).

Tabela 1: Struktura użytkowania gruntów

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	%
Użytki rolne	4076,28	33,5
Użytki zielone	1301,98	10,7
Lasy	6789,74	55,8
łącznie:	12168	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Szczecinie (2009)

Rysunek 2: Procentowy rozkład użytkowania gruntów

2.6. Demografia

Liczba ludności gminy Kobylanka według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku, wynosiła 4 191 osób (Tabela 2), w tym 2 078 mężczyzn, co stanowi prawie 50% ogółu ludności gminy. W ciągu roku liczba ludności wzrosła o 70 osób (tj. 1,7%)

Tabela 2: Struktura ludności na terenie gminy Kobylanka

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Liczba ludności	4191	2078	2113

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Szczecinie (2009)

Spośród ogólnej liczby ludności 67,3% stanowi ludność w wieku produkcyjnym (tj. 2 819). Ludność znajdująca się w przedziale wiekowym poniżej 18 roku życia stanowi 20,5%. Pozostałe ok. 12% to ludność w wieku poprodukcyjnym (Tabela 3).

Tabela 3: Struktura ludności

	Ludność w wieku					
	przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym	
	ogółem	W tym kobiety	ogółem	W tym kobiety	ogółem	W tym kobiety
Liczba ludności	861	417	2 819	1 337	511	359

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Szczecinie (2009)

W 2009 roku w gminie Kobylanka zawartych zostało 25 małżeństw. Urodziło się 43 dzieci, natomiast zmarły 32 (w tym 1 niemowlak). Przyrost naturalny na rok 2009 wynosi 11 osób (Tabela 4).

Tabela 4: Ruch naturalny ludności

Wyszczególnienie		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1000 ludności
Małżeństwa		25	-	-	6,11
Urodzenia		43	24	19	10,52
Zgony	ogółem	32	23	9	7,83
	w tym niemowlęta	1	-	1	23,26
Przyrost naturalny		11	1	10	2,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Szczecinie (2009)

Żaden z mieszkańców gminy nie emigrował poza granicę kraju, natomiast 1 osoba przybyła do gminy. Spośród migracji wewnętrznych na teren gminy napłynęły 241 osób, a wyjechało 51 (Tabela 5).

Tabela 5: Migracje ludności

Wyszczególnienie		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1000 ludności
Migracje wewnętrzne	napływ	241	115	126	58,94
	odpływ	51	17	34	12,47
Migracje zagraniczne	imigracja	1	-	1	0,24
	emigracja	-	-	-	-
Saldo migracji stałej		191	98	93	46,71
Saldo migracji zewnętrznej		1	-	1	0,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Szczecinie (2009)

2.7. Gospodarka

Funkcje gospodarcze gminy to przede wszystkim osadnictwo dla sąsiadujących z nią wielkomiejskich obszarów, turystyka i rekreacja, przemysł, rzemiosło oraz usługi, a także gospodarka rolna i leśna. Na terenie gminy spośród największych zakładów wyróżnić można:

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Jako” z siedzibą w Reptowie (obróbka kamienia-eksport),
- NETTO Artykuły Żywnościowe Sp z o.o. Szczecin Magazyn Centralny Motaniec gm. Kobylka (hurtownia handlowa).
- FRAMEX Morzyczyn ul. Szczecińska 2
- Fermy drobiu: głównie Niedźwiedz i Reptowo oraz pojedyncze fermy we wsi Motaniec i miejscowości Kobylanka.
- Stacja obsługi pojazdów MAN i Fiat we Wsi Motaniec - Oddział firmy TRANS-POZ S.A.

Na koniec 2009 roku na terenie gminy Kobylanka zarejestrowanych było ogółem 530 podmiotów gospodarczych, z czego najwięcej w handlu i naprawach, a następnie w przemyśle i budownictwie (Tabela 6).

Tabela 6: Podmioty gospodarki narodowej według sekcji

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	36
Przemysł	74
Budownictwo	74
Handel, naprawa pojazdów samochodowych	132
Transport i gospodarka magazynowa	30
Zakwaterowanie i gastronomia	22
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	10
Obsługa rynku nieruchomości	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z urzędu statystycznego w Szczecinie (2009)

2.8. Rolnictwo

Użytki rolne zajmują 33,5% powierzchni gminy. Przeważają tu gleby słabe i najslabsze (59%), występują one w paśmie Morzyczyn - Reptowo - Niedźwiedź oraz w okolicy prawie wszystkich pozostałych miejscowości gminy. Gleby dobrej i bardzo dobrej jakości zajmują 355 ha powierzchni gminy, co stanowi 12%. Występują one na wschód od Kunowa, pomiędzy Bielkowem a Rekowem. Pozostałość stanowią gleby średniej jakości, które znajdują się w okolicy Rekowa, w paśmie Bielkowo Kobylanka oraz na wschód od Kunowa (US Szczecin, 2009).

2.9. Turystyka i rekreacja

Teren gminy jest bardzo atrakcyjny dla wypoczynku nad wodą, wędrówek pieszych, a także dla turystyki rowerowej. Stworzone są tu idealne warunki do przejażdżek konnych oraz do uprawiania sportu Nordic Walking. Przy południowo-wschodniej granicy gminy znajduje się jezioro Miedwie, na którym czynne są przystanie, wypożyczalnie sprzętu wodnego oraz pole biwakowe. Istnieją tu doskonałe warunki do uprawiania kajakarstwa, nurkowania, żeglarsstwa oraz windsurfingu. Część gminy znajduje się na terenie Puszczy Goleniowskiej, która jest obszarem bardzo atrakcyjnym dla aktywnej turystyki i rekreacji. Dodatkowo na terenie gminy znajdują się atrakcje turystyczne, które przedstawiono w poniższej tabeli (Tabela 7).

Tabela 7: Atrakcje turystyczne na terenie gminy Kobylanka

L.p.	Atrakcje turystyczne	Lokalizacja
1	Promenada nad Miedziem	Morzyczyn
2	Lipa – Wieniec Zgody	Kobylanka
3	Plac Zgody	Kobylanka
4	Kościół w Kunowie	późnogotycki Kościół z XV wieku
5	Park Pamięci	północno-zachodnia część Morzyczyna
6	Torpedowania	lewy brzeg jeziora Miedwie, w rejonie miejscowości Bielkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.kobylanka.pl

Turystów mogą kusić tu także wycieczki poza teren gminy Kobylanka. W odległości 10 km od Morzyczyna znajduje się jeden z najcenniejszych kompleksów zabytkowych w Polsce jakim jest: romańsko-gotycki zespół dawnych zabudowań klasztoru cystersów w Kołbaczu. Za nim znajduje się Puszcza Bukowa, która stanowi bezcenny kompleks przyrodniczy o wysokich walorach krajobrazowych. W okolicy Glinnej znajduje się stary Ogród Dendrologiczny, w którym podziwiać można setki egzotycznych okazów. Natomiast w okolicy Binowa znajduje się pole golfowe.

2.10. Infrastruktura techniczna

2.10.1. Drogi

Przez teren gminy Kobylanka przebiega zróżnicowana infrastruktura komunikacyjna, składająca się zarówno z sieci dróg jak i trakcji kolejowej. Przez tereny gminy przechodzi droga krajowa nr 10, która rozporządzeniem Rady ministrów z dnia 23 stycznia 1996 roku została zakwalifikowana jako droga ekspresowa. Dodatkowo w trakcie realizacji jest projekt obwodnicy Kobylanki, Morzyczyna i Zieleniewa o parametrach drogi dwujezdniowej. Obecnie oddana do użytku jest jedna jezdnia. Otwarcie drugiej przewidzianej jest po roku 2013. Trasa obwodnicy będąca w ciągu drogi krajowej nr 10 będzie spełniać wszelkie wymogi dróg ekspresowych szybkiego ruchu.

Sieć dróg przechodzących przez gminę Kobylanka została przedstawiona poniżej.

Droga krajowa:

- DK 10 relacji Szczecin - Bydgoszcz.

Drogi Wojewódzkie:

- DW 120 relacji Droga Krajowa nr 10 – Bielkowo – Kołbacz;
- DW 142 relacji Szczecin – Lisowo.

Drogi powiatowe:

- DP 1701Z relacji Kobylanka – Stacja Reptowo;
- DP 1702Z relacji Niedźwiedź – Cisewo;
- DP 1711Z relacji Zagość – Kunowo – Skalin;

Drogi gminne:

- DG 41400-Nowa relacji Cisewo – Miedwiecko;
- DG 41400-Nowa relacji Bielkowo – Jęczydół;
- DG 4140012 relacji Reptowo – Motaniec;
- DG 4140020 relacji Kobylanka – Jęczydół;
- DG 4140022 relacji Kobylanka – Motaniec – Niedźwiedź;
- DG 4140030 relacji Kunowo – Lipnik;
- DG 4140028 relacji Reptowo – Morzyczyn.

Oprócz drogi nr 10 oraz dróg wojewódzkich większość dróg obecnie jest w niezadowalającym stanie technicznym, o niewłaściwych parametrach, co zmniejsza sprawność oraz komfort jazdy.

2.10.2. Komunikacja zbiorowa

Przez teren gminy Kobylanka przebiega linia kolejowa ze stacjami w Reptowie i Miedwiecku. Linie przechodzące przez stacje to: Poznań Główny – Szczecin Główny. Połączenia te zapewniają mieszkańcom i turystom wystarczającą komunikację, gdyż w ciągu doby z Poznania Głównego do Szczecina Głównego przez Reptowo i Miedwiecko pociąg kursuje 18 razy w ciągu doby.

Autobusowa komunikacja zbiorowa obsługiwana jest przez Miejski Zakład Komunikacji w Stargardzie Szczecińskim. Na terenie gminy kursują dwie linie autobusowe (tj. 4 i 5). Z czego linia nr 3 kursuje tylko w soboty, niedziele i święta w okresie wakacyjnym. Linia nr 4 kursuje przez Kobylankę, Bielkowo, Jęczydół, Morzyczyn oraz Zieleniewo tylko od poniedziałku do piątku. Do Morzyczyna kursuje prawie wyłącznie w okresie wakacyjnym przez cały tydzień. Linia nr 5 kursuje przez Kunowo i Zieleniewo z wyłączeniem niedziel.

Dodatkowo ze Stargardu Szczecińskiego do Kobylanki kursują autobusy obsługiwane przez różnych przewoźników: Transa, PKS Wałcz Sp. z o.o., PKS w Szczecinie Sp. z o.o. oraz Veolia Transport. Kursów takich w ciągu doby jest ponad 30, w tym większość z nich przejeżdża dodatkowo przez Zieleniewo i Morzyczyn znajdujące się na terenie gminy Kobylanka. W miejscowości Morzyczyn znajduje się większość atrakcji turystycznych, więc dogodny dojazd niezbędny dla podtrzymania ruchu turystycznego na tym obszarze jest zapewniony.

2.10.3. Wodociąg i kanalizacja

Sieć wodociągowa

Dostawcą wody w gminie Kobylanka jest spółka Wodociągi Zachodniopomorskie. W granicach gminy znajduje się 63,7 km sieci wodociągowej. Spółka posiada 1 986 umów zawartych na terenie gminy Kobylanka. Na tej podstawie trudno jest określić faktyczną liczbę osób korzystających z tego dostawcy. Brak jest informacji na temat tego czy są osoby korzystające z prywatnych studni wód podziemnych. W stosunku do roku 2008 sieć wodociągowa rozwinęła się o 3,3 km. Zatem jej rozwój jest znacznie sprawniejszy niż sieci kanalizacyjnej. Stan techniczny sieci wodociągowej został oceniony jako dobry.

Na terenie miejscowości Bielkowo, część sieci wodociągowej jest bardzo stara i wykonana z rur zawierających azbest. W związku z powyższym istnieje konieczność jego jak najszybszej wymiany. Dodatkowo sieć wodociągowa w miejscowości Motaniec, Reptowo oraz Niedźwiedź posiada zbyt małe średnice. Zatem te rurociągi również należy wymienić.

Woda na potrzeby ludności gminy Kobylanka jest pobierana z dwóch ujęć wód podziemnych w Bielkowie, przede wszystkim ujęcie wody w Lipniku. Zarówno w pierwszym jak i drugim ujęciu woda pobierana jest z jednej studni. Wydajność pierwszej z nich szacuje się na około 23 m³/h. Natomiast druga posiada zasoby eksploatacyjne w wysokości 35 m³/h. W obu przypadkach wody pobierane są z utworów czwartorzędowych. Wody te poddawane są procesom uzdatniania, mianowicie odżelazianiu i odmanganianiu. Stacja uzdatniania znajduje się w Bielkowie. Odmanganiania i odżelaziania dokonuje się na dwóch filtrach żwirowych o średnicy 1 400. Gmina Kobylanka, na potrzeby ludności nie korzysta z wód powierzchniowych.

Zgodnie z uzyskanymi danymi, w roku 2010 mieszkańcy gminy Kobylanka zakupili 191 854 m³ wody. Wartość ta wskazuje na wzrost zużycia wody o 2 900 m³ w ciągu roku.

Sieć kanalizacyjna

Jak wiadomo wyposażenie gminy w infrastrukturę gospodarki wodno-ściekowej ma istotny wpływ na jakość środowiska, zwłaszcza na stan wód powierzchniowych jak i jakość wód podziemnych. Z danych uzyskanych z zakładu Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o., która obsługuje gminę Kobylankę w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wynika, że na terenie gminy znajduje się 27,2 km sieci kanalizacyjnej. Jej długość wzrosła o 1,3 km w stosunku do długości w roku 2008. Jak widać sieć się wydłuża, jednak stopień rozwoju nie jest zadowalający. Dane wskazują, że z wyżej wymienioną jednostką zawarto 884 umów. Wartość ta jednak nie obrazuje liczby osób, korzystających z sieci kanalizacyjnej. Jak podaje spółka Wodociągi Zachodniopomorskie, stan techniczny sieci kanalizacyjnej jest dobry. Omawiana sieć kanalizacyjna przebiega przez następujące miejscowości: Jęczydół,

Morzyczyn, Zieleniewo, częściowo również przez Kobylankę i Reptowo. Pozostałe miejscowości nie posiadają kanalizacji. W gminie brakuje nowoczesnych oczyszczalni przydomowych. Odbiornikami są bezodpływowe zbiorniki tzw. szamba, których stan techniczny w wielu przypadkach jest niezadowalający. Nieszczelne zbiorniki stanowią zagrożenie dla wód gruntowych. Istnieją również przypadki, w których mieszkańcy nie posiadają nawet zbiorników bezodpływowych.

Ścieki pochodzące z miejscowości: Morzyczyn, Zieleniewo, Jęczydół, Reptowo i częściowo Kobylanki oczyszczane są w oczyszczalni ścieków w Morzyczynie, którą nadzorują Wodociągi Zachodniopomorskie. Kompleks oczyszczalni został oddany do użytku w roku 2000. Na elementy oczyszczalni składa się punkt zlewny ścieków dowożonych, stanowisko odciekowe pojemników na skratki, piaskownik pionowy, ciąg technologiczny składowisko składowania osadu odwodnionego. Stosowany ciąg technologiczny to „BIOBLOK” typu PS-400 wraz z instalacją dozowania koagulanta PIX, zbiornik magazynowo-zagęszczający, stacja mechanicznego odwadniania osadu typu „DRAIMAD”. Odbiornikiem ścieków jest kanał Sowno, do którego ścieki oczyszczone są tłoczony rurociągiem.

Na podstawie danych uzyskanych z Wodociągów Zachodniopomorskich z roku 2009 na rok 2010 nastąpił wzrost odprowadzanych ścieków z 78 081 m³ na 79 081 m³. Fakt ten jest efektem wzrostu zużycia wody w gminie.

2.10.4. Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy Kobylanka przebiegają dwa gazociągi wysoko-metanowego gazu ziemnego relacji Stargard Szczeciński – Szczecin:

- gazociąg wysokiego ciśnienia o średnicy 250 mm;
- gazociąg średniego ciśnienia o średnicy 150 mm.

Gmina została częściowo zgazyfikowana, zgazyfikowane są miejscowości: Kobylanka, Bielkowo, Motaniec, Niedźwiedź, Reptowo. Trwają prace gazyfikacyjne w miejscowościach Jęczydół, Kunowo i Cisewo.

2.10.5. Elektroenergetyka

Obecnie gmina Kobylanka zasilana jest napowietrzną linią elektroenergetyczną średniego napięcia 15 kV poprzez stacje transformatorowo – rozdzielcze 110/15 kV zlokalizowane w Stargardzie (GPZ Stargard Zachód) i w rejonie Kołbacza (gmina Stare Czarnowo). W rejonie miejscowości Morzyczyn jest położona również stacja transformatorowo-rozdzielcza 400/220/110 kV. Stacja ta stanowi fragment układu zasilania północno-zachodniej części Polski. Jeżeli nie pojawi się energochłonny odbiorca prądu lub liczba ludności na terenie gminy nie przekroczy 20 tys. możliwości

obecnej linii 15 kV będą wystarczające. Dlatego też zgodnie z planem rozwoju Gminy Kobyłanka w przeciągu 15-20 lat nie planuje się budowy nowych linii elektroenergetycznych. W przypadku zwiększenia liczby ludności zakres poboru elektroenergetycznego zostanie zwiększony do napięcia 110 kV. W przyszłości przewiduje się również przebudowę i rozbudowę stacji transformatorowo-rozdzielczej o rozdzielnie 400 kV i podłączenie do niej linii wysokiego napięcia 400 kV relacji Krajnik - Dunowo oraz linii 220 kV z Pomorzán. Na terenie gminy nie przewiduje się budowy ferm wiatrowych oraz biogazowni o mocy powodującej rozbudowę lub przebudowę istniejącej sieci elektroenergetycznej.

2.10.6. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Zasoby mieszkaniowe gminy Kobyłanka stanowią budynki jedno- i wielorodzinne. Zapotrzebowanie na ciepło gminne wynika z potrzeb budownictwa mieszkaniowego, obiektów użyteczności publicznej, obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów usługowych. Na terenie gminy nie ma scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Nie przewiduje się budowy ciepłowni centralnych i sieci ciepłych, związane jest to z ciągłą gazyfikacją gminy.

2.11. Walory kulturowe i oświata

Na terenie gminy Kobyłanka odbywa się wiele atrakcyjnych cyklicznych imprez sportowych i kulturalnych. Funkcjonują zespoły folklorystyczne, taneczne oraz kluby sportowe. Na terenie gminy Kobyłanka tworzyli tacy artyści jak: Stanisław Szulc, Czesław Wierzbicki, Monika Wiśniewska. Na terenie gminy znajdują się trzy szkoły podstawowe, do których uczęszcza 257 uczniów. Wychowanie i promocję kultury zapewniają działające w gminie Publiczna Biblioteka oraz Gminny Ośrodek Kultury (Tabela 8).

Tabela 8: Usługi na terenie gminy Kobyłanka

Wyszczególnienie	Liczba obiektów
Przedszkola (oddziały przedszkolne w SP oraz prywatny punkt przedszkolny w Kobyłance)	3
Szkoły podstawowe	3
Gimnazja	1
Biblioteki publiczne	1
Gminny ośrodek kultury	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z urzędu statystycznego w Szczecinie (2009)

3. STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY

3.1. Jakość wód i stosunki wodne

3.1.1. Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe na terenie gminy Kobylanka zajmują powierzchnię 96 ha co stanowi zaledwie 0,8 % powierzchni całej gminy. W jej granicy nie płyną żadne większe ciek. Do powierzchniowych wód płynących zalicza się niewielkie strumienie, m.in. Miedwinka, Rów Kunowski, Chelszcząca oraz strumienie śródleśne bez nazwy. Każdy z nich włączony jest w system rowów melioracyjnych. Krótką charakterystykę nazwanych cieków przedstawiono poniżej.

Miedwinka płynie na długości 5 km. Nad jej korytem leżą następujące miejscowości Niedźwiedź, Motaniec, Reptowo. Swoje źródła bierze w terenach podmokłych położonych niedaleko wsi Niedźwiedź. Do cieką wpływają wody z licznych rowów melioracyjnych i irygacyjnych odwadniających torfowiska położone na północ i północny wschód od wsi Niedźwiedź oraz terenów na wschód od wsi Motaniec. Ciekawostką jest, że mimo swojego krótkiego biegu, Miedwinka wykazuje stosunkowo wysokie przepływy. Rzeka ostatecznie wpływa do jeziora Miedwie.

Badania wykonane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie wskazują, że na podstawie oceny chlorofilu „a” wody zaklasyfikowano do I klasy. Pod względem fizykochemicznym oceniono Miedwinę jako znajdującą się w stanie poniżej dobrego. W ocenie substancji szczególnie szkodliwych rzekę oceniono jako mieszczącą się w dobrej klasie. Ogólny stan ekologiczny oceniono na umiarkowany. Powyższe oceny zdecydowały, że ostatecznie wody rzeki Miedwinka zaliczono w punkcie pomiarowo-kontrolnym do klasy złego stanu wód.

Rów Kunowski stanowi uregulowany, liczący 3,5 km długości. Jego źródłem są podmokłe tereny w pobliżu wsi Skalin, w gminie Stargard Szczeciński. Rów Kunowski odwadnia pobliskie pola. Część jego wód pochodzi z sieci kanałów melioracyjnych i irygacyjnych, które odprowadzają nadmiar wód z pól położonych na południe i południowy wschód od wsi Kunowo. Rów charakteryzuje się wysokimi przepływami. Jak wskazują badania wykazują znaczący stopień zanieczyszczeń wynikający z prowadzonej tutaj gospodarki nawozowej. Rów Kunowski stanowi granicę pomiędzy gminą Stargard Szczeciński a gminą Kobylanka.

Jakość wód Rowu Kunowskiego jest objęta monitoringiem operacyjnym Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie. Jak wskazują analizy z roku 2009, pod względem fizykochemicznym wody rowu znajdują się w stanie poniżej dobrym co wpłynęło na ogólną ocenę. Ostatecznie stan Rowu Kunowskiego w ppk. oceniono jako zły.

Chelszcząca to rzeka o długości 11 km. Rzeka na odcinku 10 km płynie przez miasto Szczecin. Jej źródła znajdują się w na granicy gminy Kobylanka, a dokładnie na skraju Puszczy Goleniowskiej.

Z uwagi na fakt, iż jej źródła mieszczą się niedaleko rzeki Płoni, Chelszcząca odbiera część wód z Płoni. Ma to miejsce w czasie przyboru wód poprzez łączącą je zastawkę, wtedy następuje kontrolowane przejście wód. Dochodzi również do niekontrolowanych przelewów z koryta Płoni na tereny źródłiskowe Chelszczącej. Sytuacje te występują gdy pojawiają się wysokie stany wody.

W terenie Puszczy Goleniowskiej znajduje się kilka oczek wodnych. Dodatkowo we wschodniej części gminy użytkowany jest zespół stawów rybnych. Na terenie gminy nie ma żadnych jezior. Nie mniej jednak należy podkreślić, że istotny wpływ przyrodniczy na gminę Kobylanka posiada układ hydrograficzny jakim jest jezioro Miedwie, rzeka Płonia jak i zlewnia rzeki Iny, który to nie leży w granicy gminy.

3.1.2. Wody podziemne

Gmina Kobylanka nie leży w granicach żadnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Podstawowym źródłem wody jest czwartorzędowy poziom wodonośny. W jego obrębie można wyróżnić dwie warstwy użytkowe, którymi są:

- górna warstwa, w której zwierciadło wód występuje na głębokości 0,5-4 m p.p.t. Wydajność eksploatacyjna kształtuje się na poziomie do 20 m³/h. Warstwa ta jest zasilana od powierzchni terenu poprzez infiltrację. Z uwagi na brak naturalnego poziomu izolacyjnego, górna warstwa jest bardzo podatna na przenikanie zanieczyszczeń. Wody tej warstwy bezpośrednio związane są z wodami jeziora Medwie.
- dolna warstwa w obniżeniu jeziora Miedwie także ma hydrauliczny kontakt z górną warstwą. W związku z powyższym dolna warstwa również jest narażona na migrację zanieczyszczeń pochodzących z powierzchni terenu. Miąższość warstwy szacuje się na 10 do 25 m. Prowadzi wody o zwierciadle naporowym, a jej wydajność osiąga duże wartości od 35 do 76 m³/h.

3.1.3. Zagrożenie powodziowe

Gmina Kobylanka jest przykładem, że powodzią grożą nie tylko rzeki, ale także jeziora. W roku 2010 część gminy została zalana wodami powodziowymi pochodzącymi z jezior Miedwie. W granicach Kobylanki nie znajdują się tereny regularnie zalewane.

3.2. Powietrze atmosferyczne

Emisja pyłów, gazów oraz par pochodząca ze źródeł naturalnych (np. w wyniku procesów gnilnych zachodzących na terenach bagiennych i torfowiskach lub erozji gleb) i na skutek działalności człowieka (np. spalanie paliw dla celów bytowych i przemysłowych, rolnictwo, transport drogowy, procesy przemysłowe oraz wydobywanie kopalin) zmienia naturalny skład chemiczny powietrza

powodując jego zanieczyszczenie. Poziomy stężenie zanieczyszczeń w powietrzu wynikają bezpośrednio z wielkości emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz warunków meteorologicznych. Istotny jest również napływ zanieczyszczeń z obszarów sąsiednich (transgranicznych). Na jakość powietrza mają wpływ także czynniki atmosferyczne takie jak:

- temperatura powietrza – wpływa pośrednio i jej spadek wiąże się ze wzrostem emisji ze źródeł grzewczych, natomiast upały mogą powodować powstawanie sytuacji smogowych;
- wysokość warstwy inwersyjnej – niskie jej położenie utrudnia dyspersję zanieczyszczeń pochodzących głównie z komunikacji i ogrzewania indywidualnego;
- klasa równowagi atmosfery Pasquilla – opisuje ona pionowe ruchy powietrza związane z gradientem temperatury i prędkości wiatru wykorzystując 6 klas równowagi atmosfery.

Źródłem powstawania takich zanieczyszczeń jak: tlenek węgla, tlenki azotu i dwutlenek węgla jest transport osobowy i towarowy. Substancje te mają liniowy charakter występowania szczególnie wzdłuż najbardziej uczęszczanych szlaków drogowych. Na terenie gminy Kobylanka działają drobne podmioty gospodarcze, które nie mają dużego wpływu na jakość powietrza atmosferycznego.

W latach 2008-2010 w województwie zachodniopomorskim ocenę jakości powietrza oparto na pomiarach automatycznych, manualnych dla zanieczyszczeń pyłowych, pomiarach wskaźnikowych oraz obliczeniach modelowych stosowanych w przypadku stref bez pomiarów. Tak uzyskane informacje umożliwiły określenie przestrzennego rozkładu stężeń substancji również w gminie Kobylanka należącej do strefy – powiat stargardzki w latach 2008 i 2009 i do strefy zachodniopomorskiej w roku 2010.

Poziomy stężenie SO_2 i NO_2 zostały określone dla miejscowości Lipnik, która znajduje się w sąsiedniej gminie Stargard Szczeciński. Wyniki uzyskanych badań nie wskazują na przekroczenia dopuszczalnych wartości określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008r. W sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z dnia 19 marca 2008 r. Nr 47, poz. 281). Wyniki pomiarów znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 9: Poziomy stężenie dla dwutlenku siarki i dwutlenku azotu w latach 2008-2010

Lata	SO_2 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	NO_2 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
2008	7,8	18,6
2009	4,7	18,2
2010	8,0	20,6

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla województwa zachodniopomorskiego. Raport za 2008, 2009 i 2010 rok, WIOS w Szczecinie (opracowanie własne)

Stan powietrza atmosferycznego w gminie Kobylanka w 2008 roku dla ozonu uzyskał klasę C w związku z czym należało sporządzić program ochrony powietrza. Pozostałe substancje uzyskały klasę A i żadne działania nie były wymagane. W roku 2009 ogólny stan powietrza uzyskał klasę A. Ocena stanu powietrza atmosferycznego nie wykazała potrzeby sporządzania programu ochrony powietrza. Natomiast w 2010 roku dwie substancje tj. pył zawieszony PM10 i benzapiren uzyskały klasę C. Poniżej przedstawiono klasy dla stężeń poszczególnych substancji.

Tabela 10: Klasyfikacja poziomów stężeń substancji powietrza atmosferycznym ze względu na zdrowie ludzi

Substancja	2008		2009		2010	
	Strefa - powiat stargardzki				Strefa zachodniopomorska	
	uzyskana klasa	działania wynikające z klasyfikacji	uzyskana klasa	działania wynikające z klasyfikacji	uzyskana klasa	działania wynikające z klasyfikacji
SO ₂	A	nie wymagane	A	nie wymagane	A	nie wymagane
NO ₂	A	nie wymagane	A	nie wymagane	A	nie wymagane
PM10	A	nie wymagane	A	nie wymagane	C	opracowanie POP
PM2,5	-	-	-	-	A	nie wymagane
Pb	A	nie wymagane	A	nie wymagane	A	nie wymagane
C ₆ H ₆	A	nie wymagane	A	nie wymagane	A	nie wymagane
CO	A	nie wymagane	A	nie wymagane	A	nie wymagane
As	A	nie wymagane	A	nie wymagane	A	nie wymagane
B(a)P	A	nie wymagane	A	nie wymagane	C	opracowanie POP
Cd	A	nie wymagane	A	nie wymagane	A	nie wymagane
Ni	A	nie wymagane	A	nie wymagane	A	nie wymagane
O ₃	C	opracowanie POP	A	nie wymagane	A	nie wymagane

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla województwa zachodniopomorskiego. Raport za 2008, 2009 i 2010 rok, WIOS w Szczecinie (opracowanie własne)

3.3. Gleby i surowce mineralne

Gmina Kobylanka charakteryzuje się bardzo ubogimi glebami. Wśród gruntów ornych największy udział mają gleby słabe i najsłabsze z dominacją gleb V klasy bonitacyjnej (35,4% powierzchni gruntów ornych).

W granicach gminy Kobylanka znajduje się tylko jedno złożo kopalin. Jest to eksploatowane okresowo złożo torfu – Reptowo. Należy wspomnieć także, iż w południowo-wschodniej części gminy znajduje się fragment dużej go obszaru górniczego – Stargard Szczeciński. Jest to obszar występowania termalnych wód leczniczych.

3.4. Środowisko przyrodnicze

3.4.1. Obszary Natura 2000

W celu zachowania wybitnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych na terenie gminy powołano cztery obszary wchodzące w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Jezioro Miedwie i Okolice (PLB 320005)

Obszar ten zajmuje powierzchnię ok. 15 659 ha. Obejmuje on grupę dużych jezior znajdujących się w rozległym obniżeniu przeciętym doliną Płoni. Tereny lądowe w znacznej części pokryte są przez ekstensywnie użytkowane łąki. Znajdują się tu również zbiorniki wodne w dawnych wyrobiskach, które zlokalizowane są wśród łąk, pastwisk, a także gruntów ornych. Teren poprzecinany jest licznymi rowami melioracyjnymi, które wraz ze stacjami pomp regulują poziom wody na łąkach między jeziorami Miedwie, Będgoszcz i Żelewo. W granicach obszaru znajdują się także dwa duże stawy rybne. Wzdłuż południowych brzegów jeziora Miedwie znajdują się torfowiska nakredowe. Niewielki procent powierzchni ostoi stanowią fragmenty olsów bagiennych, łągów i grądów, skoncentrowanych przy jeziorze Płoń oraz przy jeziorze Miedwie, w jego środkowo-wschodniej części.

Na terenie ostoi występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk (PCK), błotniak zbożowy (PCK), błotniak łąkowy, gęgawa i wąsatka. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: rybitwa czarna, gąsiorek i wodniczka (PCK). W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego następujących gatunków ptaków: gęsi zbożowa oraz białoczelna. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: łabędź krzykliwy, łączak, perkoz dwuczuby i siewka złota. Na jesiennym zlotowisku żurawie występują w ilości do 5 tys. osobników. Zimą w wysokim zagęszczeniu występuje perkoz dwuczuby. Podstawowym zagrożeniem dla tego obszaru są zanieczyszczenia spływające z okolicznych pól.

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Płoni i Jezioro Miedwie (PLH 320006)

Powierzchnia obszaru wynosi ok. 20 744 ha. Ostoję stanowi położona na południowy wschód od Szczecina dolina Płoni na odcinku od źródeł koło Barlinka do miejscowości Kołbacz wraz z dolinami dwóch dopływów: Strzelicy i Krzekny. W granicach ostoi znajduje się Jezioro Miedwie – jedno z największych i najbardziej malowniczych polskich jezior, stanowiące jednocześnie rezeruar wody pitnej dla miasta Szczecina. Do najważniejszych biotopów, wyróżniających ten obszar, należą mokradła węglanowe, lokalnie wzbogacone o gatunki halofilne, wykształcające się przy brzegach takich jezior ramienicowych jak: Miedwie, Płoń, Będgoszcz, Zaborsko, Żelewo i Żelewko. Stwierdzono tu rozległe

szuwały kłociowe, jedne z największych powierzchni w Polsce, najbogatszą w Polsce populację storczyka błotnego oraz jedno z nielicznych krajowych stanowisk turzycy *Buxbauma*, marzycy czarniawej i pęczyny błotnej. Górne krawędzie doliny i zbocza wąwozów zajęte są przez murawy kserotermiczne obfitujące w osobliwości flory koło Przywodzia, Gardźca, Oćwieki, St. Przylepu, Grędźca, Turza oraz płaty ciepłych dąbrów. Natomiast suche, piaszczyste wzgórza zajęte są przez zbiorowiska borów mieszanych i łąki mezofilne. W rejonie jeziora Płoń rozwinęły się kompleksy bagiennych olsów i łągów, a na skłonach doliny: żyzne łągi wiązowe (także nad Miedziem k. Wierzchlądu) i grądy. W niektórych wąwozach występują wypływy wód podziemnych bogatych w węglan wapnia, które zasilają kompleksy źródłiskowe. Dno doliny obecnie pokryte jest rozległym torfowiskiem soligenicznym, gdzie w części źródłiskowej doliny rzeki Płoni licznie występują wilgotne łąki nawapienne wyróżniające się niezwykle bogatą florą. Po zaprzestaniu użytkowania rolniczego na części z nich nastąpiła gwałtowna sukcesja ziołorośli, turzycowisk oraz zarośli wierzbowych.

Podstawowe zagrożenie wynikają ze zmiany intensywności użytkowania łąk, rozszerzenia areału gruntów ornych, zaniechania tradycyjnego, ekstensywnego użytkowania łąk, eutrofizacji, spadku poziomu wód gruntowych, budowy stawów rybnych, eksploatacji kredy jeziornej i torfu oraz zalesiania muraw kserotermicznych lub ich spontaniczne zarastanie.

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Wzgórza Bukowe (PLH 320020)

Powierzchnia obszaru wynosi ok. 11 748 ha. Obszar stanowi kompleks leśny pokrywający pasmo morenowych wzgórz, rozciągający się wzdłuż południowo-wschodnich dzielnic Szczecina na prawym brzegu rzeki Odry. W większości położony jest na terenie Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Puszczy Bukowej i Goleniowskiej. Obszar cechuje zróżnicowana rzeźba terenu. Wzgórza pocięte są dolinami i wąwozami w licznych bezodpływowych zagłębieniach powstały jeziora i torfowiska mszarne. Wzgórza Bukowe są wyjątkowym obiektem przyrodniczym w skali ponadregionalnej przede wszystkim ze względu na dużą powierzchnię bardzo zróżnicowanych buczyn żyznych i kwaśnych. Lasy bukowe poprzecinane są dolinami z łągami olszowo jesionowymi i subatlantyckimi łągami jesionowymi. Na skłonach wzniesień występują kwaśne lasy dębowe, a w obniżeniach bagienne brzeziny i olsy. Ze względu na bogatą rzeźbę terenu, żyzność siedlisk i długie tradycje ochrony obiektu – lasy na tym terenie mają charakter naturalny. Zróżnicowane są także siedliska nieleśne. Występują tu: naturalne zbiorniki eutroficzne i dystroficzne, mszary, murawy napiaskowe i kserotermiczne, ekstensywnie użytkowane łąki świeże oraz wilgotne i ciepłolubne zarośla. Zdecydowanie mniejszą rolę od siedlisk leśnych odgrywają w miejscowym krajobrazie tereny rolne (pola uprawne, użytki zielone i sady). W sumie na terenie ostoi stwierdzono występowanie 16 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, z czego 5 o znaczeniu priorytetowym.

Zagrożenia wynikają z poziomu wód gruntowych, melioracji, presji na zabudowę obszarów nieleśnych, zanieczyszczenia powietrza związanych z sąsiedztwem miasta oraz rosnącym ruchem motoryzacyjnym.

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowisko Reptowo (PLH 320056)

Projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk o powierzchni ok. 818.2 ha. Obszar obejmuje kompleks zdegradowanych borów bagiennych, występujących na terenie dawnego bałtyckiego torfowiska wysokiego. Obecnie z inicjatywy Nadleśnictwa Kliniska rozpoczęto proces renaturalizacji obszaru. Główne zagrożenie dla obszaru stanowi eksploatacja torfu.

3.4.2. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Na terenie gminy Kobylanka znajduje się jeden zespół przyrodniczo-krajobrazowy, którym jest Torfowisko Reptowo. Utworzony on został w 2007 roku, chroni porośnięte lasem torfowisko wysokie typu bałtyckiego. Znajduje się na południowym krańcu Puszczy Goleniowskiej i należy do jednego z największych obiektów tego typu na Pomorzu. Powierzchnia terenu chronionego wynosi 480 ha. Szata roślinna torfowiska zróżnicowana jest w zależności od dostępności wody. W miejscach przesuszonych zlokalizowane są zbiorowiska zdegradowanego boru bagiennego, budowane w warstwie drzew przez sosnę zwyczajną z domieszką brzozy omszonej. W runie często występują płaty widłaka jałowcowatego. W miejscach bardziej wilgotnych, gdzie od jesieni do późnej wiosny poziom wody gruntowej sięga powierzchni podłoża, wykształciły się fitocenozy, w których dominuje brzoza omszona, z torfowcami i wełnianką w runie.

3.4.3. Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajduje się 38 pomników przyrody. Z czego tylko jeden to grupa drzew, pozostałe to pojedyncze drzewa. Przeważające gatunki to: lipa drobnolistna i dąb szypułkowy. Pojawiają się także takie gatunki jak: klon zwyczajny, buk zwyczajny, kasztanowiec pospolity, lipa szerokolistna.

3.4.4. Park Krajobrazowy

Na terenie gminy Kobylanka nie znajdują się parki krajobrazowe. Jednakże na północy gminy znajduje się fragment otuliny Parku Krajobrazowego Puszcza Bukowa.

3.4.5. Proponowane formy ochrony przyrody

Poniżej zestawiono proponowane formy ochrony przyrody na terenie gminy Kobylanka.

Użytki ekologiczne

Potencjalne użytki ekologiczne nie posiadają jeszcze swoich nazw.

- okolice Reptowa - rozległy kompleks wysokotorfowiskowy z mozaiką zbiorowisk leśnych i mszarnych,
- duże śródleśne łąki wokół Wielichówka, miejsca lęgowe ptaków, gadów i płazów.

Na terenie gminy Kobylanka proponuje się także utworzenie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie Łąki nad Miedwiem. Celem stworzenia ma być ochrona krajobrazu ekosystemu jeziornego przed przekształceniem oraz degradacją, a także zachowanie cennych fragmentów łąk i turzycowisk.

3.4.6. Zasoby przyrody ożywionej

Na terenie gminy Kobylanka stwierdzono występowanie:

- 9 gatunków roślin objętych ochroną całkowitą,
- 8 gatunków pod ochroną częściową.

Wykaz gatunków zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 11: Chronione gatunki roślin naczyniowych zinwentaryzowanych na terenie gminy Kobylanka

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochronny
1	<i>Campanula latifolia</i>	dzwonek szerokolistny	Ochrona całkowita
2	<i>Frangula alnus</i>	kruszyna pospolita	Ochrona częściowa
3	<i>Galium odoratum</i>	przytulia (marzanka) wonna	Ochrona częściowa
4	<i>Helichrysum arenarium</i>	kocanki piaskowe	Ochrona częściowa
5	<i>Hepatica nobilis</i>	przylaszczka pospolita (przylaszczka trojanek)	Ochrona całkowita
6	<i>Ledum palustre</i>	bagno zwyczajne	Ochrona całkowita
7	<i>Lycopodium annotinum</i>	widłak jałowcowaty	Ochrona całkowita
8	<i>Menyanthes trifoliata</i>	bobrek trójlistkowy	Ochrona częściowa
9	<i>Nasturtium officinale</i>	rukiew wodna	Ochrona całkowita
10	<i>Nuphar lutea</i>	grązel żółty	Ochrona częściowa
11	<i>Ononis arvensis</i>	wilżyna bezbronna	Ochrona częściowa
12	<i>Pedicularis palustris</i>	gnidosz błotny	Ochrona całkowita
13	<i>Taxus baccata</i>	cis pospolity	Ochrona całkowita
14	<i>Utricularia vulgaris</i>	pływacz zwyczajny	Ochrona całkowita
15	<i>Viburnum opulus</i>	kalina koralowa	Ochrona częściowa
16	<i>Utricularia vulgaris</i>	pływacz zwyczajny	Ochrona całkowita
17	<i>Vinca minor</i>	barwinek pospolity	Ochrona częściowa

Źródło: Waloryzacja przyrodnicza

Na terenie omawianej gminy żyje 26 gatunków ptaków, 9 gatunków płazów, 5 gatunków gadów i ssaków, 4 gatunki chrząszczy, 2 gatunki błonkoskrzydłych i po 1 gatunku ryb i ślimaków, które objęte są ochroną gatunkową lub częściową ochroną gatunkową.

Tabela 12: Chronione gatunki zwierząt zinwentaryzowane na terenie gminy Kobylanka

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochronny
CHRZĄSZCZE			
1	<i>Carabus auronitens</i>	biegacz zielonozłoty	Ochrona gatunkowa
2	<i>Carabus convexus</i>	biegacz wypukły	Ochrona gatunkowa
3	<i>Carabus granulatus</i>	biegacz granulowany	Ochrona gatunkowa
4	<i>Carabus hortensis</i>	biegacz ogrodowy	Ochrona gatunkowa
BŁONKOSKRZYDŁE			
5	<i>Bombus lapidarius</i>	trzmieł kamiennik	Częściowa ochrona gatunkowa
6	<i>Bombus terrestris</i>	trzmieł ziemny	Częściowa ochrona gatunkowa
ŚLIMAKI			
7	<i>Helix pomatia</i>	ślimak winniczek	Częściowa ochrona gatunkowa
RYBY			
8	<i>Rhodeus sericeus</i>	różanka (siekiereczka)	Ochrona gatunkowa
PŁAZY			
9	<i>Bombina orientalis</i>	kumak nizinny	Ochrona gatunkowa
10	<i>Bufo bufo</i>	ropucha szara	Ochrona gatunkowa
11	<i>Pelobates fuscus</i>	grzebiuszka ziemna	Ochrona gatunkowa
12	<i>Rana lessonae</i>	żaba jeziorkowa	Ochrona gatunkowa
13	<i>Rana arvalis</i>	żaba moczarowa	Ochrona gatunkowa
14	<i>Rana hyalina - esculentae</i>	żaba wodna	Ochrona gatunkowa
15	<i>Rana lessonae</i>	żaba śmieszka	Ochrona gatunkowa
16	<i>Rana temporaria</i>	żaba trawna	Ochrona gatunkowa
17	<i>Triturus vulgaris</i>	traszka zwyczajna	Ochrona gatunkowa
GADY			
18	<i>Anguis fragilis</i>	padalec zwyczajny	Ochrona gatunkowa
19	<i>Lacerta agilis</i>	jaszczurka zwinka	Ochrona gatunkowa
20	<i>Lacerta vivipara</i>	jaszczurka żyworodna	Ochrona gatunkowa
21	<i>Natrix natrix</i>	zaskroniec zwyczajny	Ochrona gatunkowa
22	<i>Vipera berus</i>	żmija zygzakowata	Ochrona gatunkowa
PTAKI			
23	<i>Alcedo atthis</i>	zimirdek	Ochrona gatunkowa
24	<i>Anas platyrhynchos</i>	pląskonos	Ochrona gatunkowa
25	<i>Anas querquedula</i>	cyranka	Ochrona gatunkowa
26	<i>Apus apus</i>	jerzyk	Ochrona gatunkowa
27	<i>Bucephala clangula</i>	gągoł	Ochrona gatunkowa
28	<i>Chlidias niger</i>	rybitwa czarna	Ochrona gatunkowa

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochronny
29	<i>Corvus corax</i>	kruk	Częściowa ochrona gatunkowa
30	<i>Corvus corone cornix</i>	wrona siwa	Częściowa ochrona gatunkowa
31	<i>Corvus frugilegus</i>	gawron	Częściowa ochrona gatunkowa
32	<i>Coturnix coturnix</i>	przepiórka	Ochrona gatunkowa
33	<i>Crex crex</i>	derkacz	Ochrona gatunkowa
34	<i>Cuculus canorus</i>	kukułka	Ochrona gatunkowa
35	<i>Dendrocopos major</i>	dzięcioł duży	Ochrona gatunkowa
36	<i>Dendrocopos medius</i>	dzięcioł średni	Ochrona gatunkowa
37	<i>Falco tinnunculus</i>	pustułka	Ochrona gatunkowa
38	<i>Grus grus</i>	żuraw	Ochrona gatunkowa
39	<i>Haliaeetus albicilla</i>	bielik	Ochrona gatunkowa, OS
40	<i>Mergus merganser</i>	nurogęś	Ochrona gatunkowa
41	<i>Numenius arquata</i>	kulik wielki	Ochrona gatunkowa
42	<i>Pandion haliaetus</i>	rybołów	Ochrona gatunkowa, OS
43	<i>Phalacrocorax carbo</i>	kormoran czarny	Częściowa ochrona gatunkowa
44	<i>Picus viridis</i>	dzięcioł zielony	Ochrona gatunkowa
45	<i>Podiceps cristatus</i>	perkoz dwuczuby	Ochrona gatunkowa
46	<i>Strix aluco</i>	puszczyk	Ochrona gatunkowa
47	<i>Tyto alba</i>	płomykówka	Ochrona gatunkowa
48	<i>Vanellus vanellus</i>	czajka	Ochrona gatunkowa
SSAKI			
49	<i>Erinaceus europaeus</i>	jeż zachodni	Ochrona gatunkowa
50	<i>Erinaceus roumanicus</i>	jeż wschodni	Ochrona gatunkowa
51	<i>Lutra lutra</i>	wydra	Częściowa ochrona gatunkowa
52	<i>Mustela erminea</i>	gronostaj	Ochrona gatunkowa
53	<i>Talpa europaea</i>	kret	Częściowa ochrona gatunkowa

Źródło: Waloryzacja przyrodnicza

3.5. Lasy

Lasy są najbardziej naturalnym siedliskiem przyrodniczym związanym z krajobrazem oraz niezbędnym czynnikiem równowagi środowiska przyrodniczego. Szczególną funkcję w ochronie ekosystemów leśnych, ich biocenoz oraz naturalnych procesów przyrodniczych, odgrywają tereny ochronne i rezerwy leśne. Lasy posiadają szczególne znaczenie gospodarcze i są kluczowym elementem bezpieczeństwa ekologicznego oraz spełniają rolę w ochronie środowiska naturalnego.

Lasy zajmują 6794,9 ha (w tym 16 ha stanowi własność gminy) co stanowi 55,8% powierzchni gminy. Gmina Kobylanka znajduje się na terenie Nadleśnictwa Kliniska. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna (89,6%), gatunki występujące w mniejszości to: brzoza (3,1%), olcha (3,0%), buk (2,1%) oraz inne gatunki (2,2%). Dominują tu dwa typy siedliskowe lasów:

- bór świeży – występuje na piaskach różnego pochodzenia, poziom wody gruntowej znajduje się w zasięgu systemów korzeniowych drzew. Runo jest mszyste z towarzyszącą borówką i wrzosem, w drzewostanie dominuje sosna z domieszką brzozy, a w warstwie krzewów jałowiec, dąb oraz jarzębina.
- bór mieszany świeży – również występuje na utworach piaszczystych, różni się od siedlisk borów obecnością w drzewostanie gatunków liściastych, (dębu i buka), w runie spotyka się więcej roślin zielnych takich jak: siódmaczek, konwalijka, konwalia oraz paprocie.

Tereny gminy są bardzo atrakcyjne dla uprawiania aktywnej turystyki oraz rekreacji. Wynikiem tego jest duża antropopresja polegająca na śmieceniu, niszczeniu i rozdeptywaniu roślin, a także wydeptywanie lasu.

3.6. Hałas

Hałas jest jednym z głównych czynników zanieczyszczających środowisko. Jego dokuczliwość jest powszechnie znana. Wpływa on przede wszystkim na ogólny stan fizyczny jak i psychiczny człowieka, powodując senność, poczucie zmęczenia oraz ból głowy. Ciągłe i nadmierne przebywanie w hałasie może być powodem chorób psychicznych oraz nowotworowych. Zanieczyszczenia środowiska hałasem jest powodowane przez następujące źródła:

- komunikacja samochodowa, kolejowa i lotnicza;
- zakłady przemysłowe, rzemieślnicze;
- przesył energii elektrycznych o wysokich napięciach.

Klimat akustyczny wyrażany jest ilościowo za pomocą wskaźników hałasu określających poziomy dźwięku z korekcją A w porze dnia i nocy, bądź też wskaźnikiem dziennie-wieczorno-nocnym. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane poprzez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 z 2007r. poz 82, ze zm.). Zgodnie z powyższym rozporządzeniem wyróżnia się 2 główne tereny zamieszkałe, a mianowicie:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- tereny zabudowy zagrodowej.

Szczegółowy wykaz wartości dopuszczalnych dla terenów chronionych przed hałasem dołączono do opracowania. Głównym źródłem hałasu na terenie gminy Kobylanka jest komunikacja drogowa. Przez obszar gminy Kobylanka przechodzi droga krajowa nr 10, droga wojewódzka nr 120 oraz sieć

dróg powiatowych i gminnych. Droga krajowa nr 10 ma znaczenie między regionalnym, otóż rozporządzeniem rady ministrów z dnia 23 stycznia 1996 roku została uchwalona jako droga ekspresowa. Poziom hałasu generowany przez źródła liniowe jest zależny od:

- natężenia ruchu, w tym ruchu pojazdów ciężkich;
- stanu nawierzchni jezdni;
- prędkości poruszających się pojazdów.

Poziom hałasu jest zależny przede wszystkim od natężenia ruchu na poszczególnych odcinkach dróg oraz prędkości pojazdów. Największe natężenie ruchu panuje na drodze krajowej. Zgodnie z pomiarem ruchu wykonanym w 2010 roku dla dróg krajowych i w 2005 dla dróg wojewódzkich oraz przeprowadzoną prognozą, największą ilością pojazdów odznacza się droga krajowa nr 10. Szczególnie użytkowany jest odcinek biegnący od Szczecina do Motanica. Średnio dobowe natężenie ruchu na tym odcinku w 2010 roku wyniosło ponad 17 000 pojazdów.

Z zachodu na wschód gminę przecina kolejowa magistrala Szczecin- Stargard Szczeciński, która jest silnie obciążona ruchem towarowym i pasażerskim. W Reptowie i Miedwiecku zatrzymuje się część pociągów osobowych.

Sporządzona prognoza ruchu dla dróg krajowych i wojewódzkich, na rok 2013, opierającą się na wskaźnikach PKB. Prognozę tą przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13: Prognoza ruchu na drodze krajowej nr 10 i drodze wojewódzkiej nr 120 na lata 2010 i 2013

Nr drogi	Odcinek drogi	Prognoza ruchu SDR	
		2010 r.	2013 r.
10	Szczecin- Motaniec	17817	19936
	Motaniec- Lipnik	13787	15433
120	Kobylanka- Kołbacz	2759	3142

Źródło: opracowanie własne na podstawie Średniodobowego ruchu (SDR)

Kolejnym czynnikiem wpływającym na poziom dźwięku jest stan nawierzchni. Wskutek eksploatacji nawierzchnia jezdni ulega pogorszeniu. Liczne pęknięcia i nieciągłości, szczególnie po okresie zimowym, które znacznie zwiększają hałas.

Powyższe drogi przebiegają przez obszary wsi Kobylanka, Morzyczyn oraz Bielkowo. Tereny zamieszkałe należące do wymienionych wsi to przede wszystkim tereny zabudowy zagrodowej, dla których obowiązują następujące wartości dopuszczalne:

- dla pory dnia(od godz. 6:00 do godz. 22:00) 60 dB;
- dla pory nocy (od godz. 22:00 do godz. 6:00) 50 dB.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wartości dopuszczalne wynoszą:

- dla pory dnia (od godz. 6:00 do godz. 22:00) 55 dB;
- dla pory nocy (od godz. 22:00 do godz. 6:00) 50 dB.

Jak wynika z przedstawionej prognozy największy ruch na lata 2010-2013 wystąpi na odcinku drogi krajowej nr 10 relacji Szczecin – Motaniec. Analizując ruch na drogach przedstawiono poniżej odległości od drogi, powyżej których zostaną zachowane wartości dopuszczalne poziomów dźwięku.

Tabela 14: Zakres zasięgu izolinii hałasu na drogach wojewódzkich obejmująca lata 2010 i 2013

Nr drogi	Odcinek drogi	Odległość od drogi [m]		
		Pora dnia		Pora nocy
		Izolinia 55 dB	Izolinia 60 dB	Izolinia 50 dB
Rok prognozy 2010				
10	Szczecin – Motaniec	95	57	114
	Motaniec – Lipnik	88	53	107
120	Kobylanka – Kołbacz	50	23	61
Rok prognozy 2013				
10	Szczecin – Motaniec	99	61	122
	Motaniec – Lipnik	91	57	114
120	Kobylanka – Kołbacz	53	26	65

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SDR za pomocą programu SoundPLAN essential 1.1. Prognoza hałasu przewiduje prędkość dopuszczalną obowiązującą na terenie zabudowanym

Zgodnie z powyższą tabelą najbardziej zagrożone na działanie hałasu są tereny zamieszkałe położone przy drodze krajowej nr 10 na odcinku Szczecin – Motaniec. Dopuszczalny poziom hałasu w porze dnia dla tego odcinka sięga około 122 m w porze nocy od osi jezdni. Pozostały odcinek drogi krajowej nr 10 charakteryzuje się nieco mniejszym natężeniem ruchu, a zasięg izofony 55 dB wynosi 114 metrów w porze nocy.

Klimat akustyczny panujący w środowisku zależy również od pozostałych źródeł hałasu takich jak: zakłady przemysłowe, rzemieślnicze, usługowe, gastronomiczne bądź też branże rozrywkowe, które zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej.

3.7. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne to fale rozchodzące się w przestrzeni w postaci pola elektromagnetycznego o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Pole to posiada składową elektryczną oraz magnetyczną, które indukują się wzajemnie. Źródłem promieniowania elektromagnetycznego są zarówno obiekty liniowe: napowietrzne linie elektryczne, jak i punktowe: stacje elektroenergetyczne czy też stacje bazowe telefonii komórkowej. Ochrona ludzi przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym jest regulowana poprzez ustawę z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz 150 ze zm.). Zgodnie z powyższym dokumentem ochrona przed promieniowaniem polega na:

- utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej wartości dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszeniu poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do poziomów dopuszczalnych gdy nie są one dotrzymane.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową składowa elektryczna elektromagnetyczna promieniowania o częstotliwości 50 Hz nie może przekraczać wartości 1 kV/m oraz 60A/m.

Dla miejsc dostępnych dla ludności parametry te są zróżnicowane i zależne od częstotliwości pola elektromagnetycznego. Zakresy te przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15: Zakres częstotliwości pól elektromagnetycznych w środowisku dla miejsc dostępnych dla ludności

Lp.	Zakres częstotliwości	Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna
1	0 Hz	10 kV/m	2 500 A/m
2	0 Hz – 0,5 Hz	-	2 500 A/m
3	0,5 Hz – 50 Hz	10 kV/m	60 A/m
4	0,05 kHz – 1 Hz	-	3/f A/m
5	0,001 MHz – 3 MHz	20 V/m	3 A/m
6	3 MHz – 300 MHz	7 V/m	-
7	300 MHz – 300 GHz	7 V/m	-

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych oraz sposobu sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1183)

Liniowym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są napowietrzne linie wysokiego napięcia (WN) oraz średniego napięcia (SN). Gmina Kobylanka jest zasilana linią o napięciu 15 kV

poprzez stacje transformatorowo – rozdzielcze 110/15 kV zlokalizowane w Stargardzie (GPZ Stargard Zachód) i w rejonie Kołbacza (gmina Stare Czarnowo). W rejonie miejscowości Morzyczyn jest położona również stacja transformatorowo-rozdzielcza 400/220/110 kV. Stacja ta stanowi fragment układu zasilania północno-zachodniej części Polski. Zgodnie z planem rozwoju Gminy Kobylanka w przeciągu 15- 20 lat nie przewiduje się powstania nowych linii wysokiego napięcia a jedynie korzystanie z istniejących (gdzie liczba ludności nie przekroczy 20 tys.). Gdy zakres możliwości linii 15 kV co nastąpi po wzroście liczby ludności powyżej 20 tys. bądź też po pojawiano się energochłonnego odbiorcy, zakres poboru elektroenergetycznego zostanie zwiększony do napięcia 110 kV.

Kolejnym źródłem niejonizującego promieniowania elektroenergetycznego są nadajniki oraz Stacje bazowe telefonii komórkowej. Pracują one w częstotliwości około 900 MHz w trybie dynamicznej alokacji częstotliwości oraz czasu nadawania. Praca nadajników stacji bazowych odbywa się w sposób ciągły. Na terenie gminy Kobylanka znajduje się 6 nadajników telefonii komórkowej² położonych w: Możyszczynie – 1 nadajnik, Kobylance – 1 nadajnik; Reptowie – 1 nadajnik oraz Motańcu – 3 nadajniki. Anteny nadajników są umieszczane na odpowiedniej wysokości, dającej gwarancje nie przekraczania obowiązujących norm i przepisów. Teren wyznaczony pod stacje bazowe jest odgradzany i zabezpieczany w celu wykluczenia niepożądanego wejścia osób postronnych.

3.8. Poważne awarie i zagrożenia naturalne

Zagrożenia będące wynikiem wszelkiego typu awarii infrastruktury technicznej, które stwarzają zagrożenia przede wszystkim dla zdrowia i życia ludzi jak i katastrofy wywołane poprzez naturę wymuszają konieczność interwencji oraz przeciwdziałania, by zapewnić bezpieczeństwo i ratunek ludziom. Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz. u. nr 62, poz. 627 ze zm.) jako poważną awarię należy zrozumieć: zdarzenie a w szczególności emisję, pożar lub eksplozja powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania czy też transportu (gdzie występuje jedna bądź też więcej niebezpiecznych substancji) prowadzące do natychmiastowego powstania poważnego zagrożenia życia lub zdrowia ludzi bądź środowiska, jak i również powstania takiego zdarzenia z opóźnieniem.

Na terenie gminy Kobylanka zagrożenie poważnej awarii może wystąpić w następujących kategoriach: wyciek substancji niebezpiecznych, pożary lasów, powódzie oraz zagrożenia zjawiskami atmosferycznymi.

Poważne awarie i wyciek substancji niebezpiecznych

Do poważnych awarii komunikacyjnych należy zaliczyć przede wszystkim wypadki drogowe

---

² Źródło: <http://mapa.btsearch.pl>

z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, powodujące wyciek tych substancji do środowiska. Są to substancje takie jak: ropa naftowa, olej napędowy, substancje chemiczne.

Przeniesienie transportu z terenów zabudowanych na drogi znajdujące się poza tymi obszarami o znacznie mniejszym prawdopodobieństwie wypadków (drogi ekspresowe, drogi szybkiego ruchu) jest korzystnym działaniem. Dzięki budowie obwodnicy Kobylanki, Morzyczyna oraz Zieleniewa o klasie drogi ekspresowej, będącej w ciąg drogi krajowej nr 10, odciążono ryzyko zagrożenia wypadków czy też wycieku substancji szkodliwych od terenów zamieszkałych.

Powodzie

Głównym zagrożeniem powodziowym jest położone tuż przy granicy gminy jezioro Miedwie o powierzchni 35 km². Ostatnia powódź wystąpiła w roku 2010 zalewając pobliskie obszary, promenadę w Morzyczynie, amfiteatr oraz wyłączyła z użytku pobliskie drogi. Choć obszary należące do gminy Kobylanka nie są notorycznie zalewane sytuacja ta może się powtórzyć.

Działaniami przeciwpowodziowymi oraz związanymi z powodzią sytuacjami zagrożenia zajmuje się Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego. W sposób ciągły monitoruje się sytuację na zagrożonych powodzią terenach, oraz sprawdza stan wody w jeziorze Miedwie. Z wykorzystaniem straży gminnej, policji, i służb komunalnych przekazuje się informację mieszkańcom o ogłoszeniach pogotowia przeciwpowodziowego.

Zagrożenia zjawiskami atmosferycznymi

Zagrożenie zjawiskami atmosferycznymi obejmują przede wszystkim silne, gwałtowne i obfite opady deszczu, śniegu bądź też w okresie letnim susze. Powodem tego są zazwyczaj nieurodzaje bądź też miejscowy paraliż komunikacyjny panujący na sieci dróg. Silne i gwałtowne deszcze mogą być powodem uszkodzeń napowietrznych linii elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych, wzniecać pożary lasów i budynków.

Pożary lasów

Głównym zagrożeniem pożarowym na terenie gminy Kobylanka są lasy, które pokrywają 56%. zagrożenie pożarem występuje w okresie wczesnej wiosny i lata, gdzie występują duże ilości łatwopalnych materiałów, przede wszystkim podczas dni suchych. Znaczna ilość dróg przecinających obszary leśne oraz osady ludzkie położone w pobliżu lasów znacznie zwiększają ryzyko wystąpienia pożarów.

Monitoring stanu zagrożenia pożarowego jak stan faktyczny jest na bieżąco aktualizowany przez odpowiednie wydziały Nadleśnictwa. Instytucja ta posiada również plany postępowania, obejmujące drogi dojazdowe i miejsca poboru wody.

4. CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ POLITYKI EKOLOGICZNEJ GMINY

4.1. Stopień realizacji Programu Ochrony Środowiska na lata 2004 – 2008

Gmina przyjęła do realizacji na lata 2004 – 2008 dziewięć ogólnych celów, przez które miały być chronione różne elementy ekosystemu. By cele te mogły zostać osiągnięte wyznaczono szereg zadań, których realizacja została opisana w Sprawozdaniu z realizacji programu za okres 25.11.2004 r. - 31.12.2007 r. Na podstawie tych dokumentów dokonano oceny stopnia dotychczas realizowanego Programu Ochrony Środowiska.

Dokonując ogólnej oceny realizacji dotychczas obowiązującego Programu Ochrony Środowiska należy podkreślić, iż wiele z zadań wyznaczonych w ww. Programie nie zostało zrealizowanych. Jednak dla podniesienia efektywności monitoringu i ewaluacji programu w kolejnych latach konieczne będzie określanie nowych celów do realizacji w sposób bardziej szczegółowy i mierzalny.

Tabela 16: Zadania na lata 2004 - 2008 i stopień ich realizacji

Cel	Zadanie	Stopień realizacji
Gospodarka wodna - zapewnienie odpowiedniej jakości użytkowej wód, racjonalizacja zużycia wody, zwiększenie zasobów w zlewniach oraz ochrona przed powodzią.	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni jeziora Miedwie- ochrona wód Jeziora Miedwie podstawowego źródła wody pitnej dla Szczecina (nie leży w obszarze gminy ale jest połączone hydraulicznie).	Zadanie w trakcie realizacji
	Dalsza kanalizacja gminy (doprowadzenie do oczyszczalni w Morzyczynie).	Zadanie w trakcie realizacji
	Wykonanie kanalizacji deszczowej zakończonej urządzeniami podczyszczającymi z substancji ropopochodnych wzdłuż projektowanych pasów drogowych – kanalizacja deszczowa w Kobylance.	Zrealizowano
	Realizacja ustawy o rolnictwie ekologicznym i Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej –o graniczenie zanieczyszczenia wód spowodowanego produkcją rolną – tryb ciągły poprzez realizację Gminnego programu wspierania rolnictwa w zakresie ochrony środowiska (refundacja kosztów).	Zrealizowano
	Poprawa jakości wody pitnej – modernizacja SUW (Stacji Uzdatniania Wody) i budowa nowych.	Nie zrealizowano
	Modernizacja zaopatrzenia w wodę dwustronne zasilanie sieci od wschodu i zachodu.	Nie zrealizowano
	Zaopatrywanie gminy z jeziora Miedwie – inwestycja w trakcie realizacji.	Zadanie w trakcie realizacji
Gospodarka odpadami	Zagadnienie opracowane w Planie gospodarki odpadami dla gminy Kobylanka.	Nie zrealizowano

Cel	Zadanie	Stopień realizacji
Powietrze	Inwentaryzacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy punktowych (kominy powyżej 10 m i źródła mocy powyżej 10 mW).	Nie zrealizowano
	Gazyfikacja gminy – tryb ciągły (Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Poznaniu): w latach 2004 – 2006 zgazyfikowano Motaniec, Reptowo, Niedźwiedź.	Zrealizowano
	Gazyfikacja miejscowości Jęczydół i Kunowo.	W trakcie realizacji
	Modernizacja kotłów (zamiana kotłów na paliwa stałe na inne nośniki energii np. olej opałowy, gaz, biomasę) – tryb ciągły (gmina Kobylanka): w latach 2004 – 2006 zamontowano kotły gazowe w świetlicach wiejskich w Motańcu, Niedźwiedziu i Bielkowie oraz w Gminnym Ośrodku Kultury w Kobylance).	Zrealizowano
	Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem włóknami azbestowymi – likwidacja dachów z pokryciem azbestowym prowadzona przez specjalistyczne firmy.	Nie zrealizowano
Hałas	Budowa obejścia wschodniego Szczecina (nowy przebieg drogi krajowej nr 3 na odcinku : Kołbacz, Jezierzycze – Morawsko- węzeł Rzęśnia.	Nie zrealizowano
	przebudowa do parametrów drogi ekspresowej drogi krajowej nr 10 z budową obejścia Kobylanki -Morzyczyna – Zielniewa – inwestycja w trakcie realizacji (GDDKiA).	Zrealizowano
	Poprawa nawierzchni dróg.	Zadanie ciągłe
	Optymalizacja płynności ruchu pojazdów.	Nie zrealizowano
	Stosowanie maszyn, urządzeń i pojazdów o niższej uciążliwości hałasowej.	Nie zrealizowano
	Budowa ekranów akustycznych przy budynkach mieszkalnych położonych wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich.	Nie zrealizowano
	Zakładanie pasów zieleni ochronnej (izolacyjnej)	Nie zrealizowano
	Budowa chodników na terenach wiejskich – w latach 2004 –2007 wybudowano lub wyremontowano chodniki w Kobylance.	Zrealizowano
Promieniowanie elektromagnetyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola natężenia pola w rejonie lokalizacji masztów telefonii komórkowej • Zastosowanie nowoczesnych słupów rurowych o odpowiedniej wysokości • Zaniechanie lokalizacji pod liniami wysokich napięć 	Nie zrealizowano

Cel	Zadanie	Stopień realizacji
	<ul style="list-style-type: none"> • Dyslokacja stacji elektroenergetycznej 220/110 kV z Morzyczyna do Małkocina wraz z liniami WN i NN 	
<p>Racjonalizacja użytkowania surowców - racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów wraz ze wzrostem udziału wykorzystywanych zasobów odnawialnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona złóż kopalin przed trwałym zainwestowaniem i zalesianiem oraz niekontrolowaną eksploatacją. • Weryfikacja stanu zagospodarowania złóż kopalin. • Opracowanie rozwoju energetyki opartej o odnawialne źródła energii. • dalsza eksploatacja torfów dla celów ogrodniczo-rolniczych w okolicach Reptowa, zgodnie z udzieloną koncesją, która nie powinna ulec zwiększeniu. • rekultywacja starych, dzikich wyrobisk po dorywczej eksploatacji piasków, poprzez zalesianie we wsiach: Niedźwiedź, Morzyczyn, Bielkowo oraz na wschód od Kunowa. 	Nie zrealizowano
<p>Ochrona powierzchni ziemi - ochrona przed degradacją, rekultywacja terenów zdegradowanych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rekultywacja gleb zdegradowanych. • Ochrona gleb przed erozją – program zalesień dla gleb erodowanych. • sukcesywne tworzenie obszarów chronionych, które wraz z lasami i terenami zieleni komunalnej połączone byłyby korytarzami ekologicznymi. • optymalne kształtowanie struktury przestrzennej rozmieszczenia lasów poprzez nowe zalesienia, jak również objęcie szczególnym nadzorem lasów pozostających poza własnością Skarbu Państwa. • zachowanie jednostek podziałowych gleb i przeciwdziałanie ich degradacji. • ograniczenie odpływu powierzchniowego wód z terenów otwartych poprzez zwiększanie naturalnej retencji leśnej i glebowej, • zalesienie i zadarnianie terenów narażonych na erozję wodną, • racjonalną gospodarkę na gruntach wykorzystywanych rolniczo prowadzoną z ograniczaniem działań mających wpływ na przyspieszoną erozję i wynikającą z tego degradację warstwy glebowej. 	Nie zrealizowano
<p>Racjonalne użytkowanie zasobów</p>	<p>Zadania należą w głównej mierze do Ministerstwa Środowiska, Wojewody i Lasów Państwowych.</p>	Nie zrealizowano

Cel	Zadanie	Stopień realizacji
<p>przyrodniczych - zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności oraz rozwoju zasobów leśnych.</p>	Dla ochrony kompleksów leśnych zakłada się utrzymanie ich dobrej kondycji oraz odtworzenie naturalnego charakteru w miejscach do tego przeznaczonych w operatach urządzeniowych nadleśnictw.	Zadanie ciągle
	utworzenie nowych obszarów chronionych <ul style="list-style-type: none"> - 1 zespół przyrodniczo-krajobrazowy – utworzono ZP-K „Torfowisko Reptowo”, - 10 użytków ekologicznych, - 18 pomników przyrody, - 1 obszar chronionego krajobrazu 	Częściowo zrealizowano
	opracowanie dokumentacji podstawowej dla obszaru chronionego krajobrazu (1).	Nie zrealizowano
	Wyznaczenia obszarów NATURA 2000 („Dolina Płoni i Jezioro Miedwie”, „Wzgórza Bukowe” – zrealizowano (gmina Kobylanka wspiera czynnie tworzenie planu ochrony ww. obszarów).	Zrealizowano
<p>Przeciwdziałanie poważnym awariom - ochrona przed poważnymi awariami oraz sprostanie nowym wyzwaniom, czyli zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie bezpieczeństwa przewozu substancji niebezpiecznych- wyznaczenie optymalnych tras przewozu substancji niebezpiecznych parkingów dla pojazdów przewożących substancje niebezpieczne • Utworzenie gminnego „deponatora” – miejsca czasowego składowania odpadów powstałych w wyniku awarii, katastrof 	Nie zrealizowano
<p>Zwiększenie świadomości społecznej - edukacja ekologiczna.</p>	Opracowanie programu edukacji ekologicznej mieszkańców wspólnie z innymi gminami powiatu.	Nie zrealizowano
	Utworzenie w urzędach administracji publicznej systemów gromadzeni informacji o środowisku i udostępniania ich społeczeństwu.	Nie zrealizowano
	Prowadzenie kursów, szkoleń, konkursów, promocja wydawnictw w zakresie edukacji ekologicznej – w latach 2005/2006 przeprowadzono w szkołach gminnych I edycję konkursu „Komputer za puszki”, edukacja ekologiczna w Biuletynie Informacyjnym Gminy Kobylanka „Wieści Gminne” wydawanym przez Urząd Gminy.	Zadanie ciągle
	Prowadzenie konkursu „Najbardziej ekologiczna gmina”.	Nie zrealizowano
Opracowanie programu badawczo – obserwacyjnego najbliższego otoczenia (działalność w szkołach).	Nie zrealizowano	

Cel	Zadanie	Stopień realizacji
	Medialna promocja rzemiosła artystycznego i rolnictwa – pomoc przy organizacji corocznej imprezy „Złota dynia” organizowanej przez Koło Gospodyń Wiejskich w Morzyczynie.	Zadanie ciągle
	Opracowanie internetowej mapy problemów dotyczących ochrony środowiska.	Nie zrealizowano
	Wprowadzenie „Małych projektów ekologicznych” – rozstrzygnięcie problemów lokalnych w gminie.	Nie zrealizowano
	Szkolenia i opracowywanie- opracowywanie wniosków do organizacji pomocowych.	Nie zrealizowano
	Informowanie społeczeństwa o stanie środowiska – rozpowszechnianie informacji objętych państwowym monitoringiem środowiska – w Internecie.	Nie zrealizowano
Monitoring środowiska - zbudowanie systemu monitoringu i oceny środowiska, dostosowanego do wymagań i standardów UE.	Zorganizowanie przez WIOŚ systemu sieci pomiarowych: powietrza, wód powierzchniowych.	Nie zrealizowano
	System monitoringu zanieczyszczeń odprowadzanych do powietrza i wód.	Zadanie ciągle
	Monitoring przyrody - opracowanie i wdrażanie monitoringu dla różnych form ochrony przyrody.	Nie zrealizowano
	Wdrożenie monitoringu gleb w oparciu o ilościowe zestawienie gleb, w wyniku waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej.	Nie zrealizowano

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania POŚ dla gminy Kobylanka

4.2. Zadania ekologiczne na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016– 2019

Gminne Programy Ochrony Środowiska realizują wytyczne określone w krajowej i regionalnej polityce ekologicznej, z niej wynikają i jej są podporządkowane. Dokumentem nadrzędnym, który stanowi podstawę strategii przyjętej przez samorzady lokalne w tym zakresie stanowi „POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA W LATACH 2009-2012 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2016” uchwalona przez Sejm RP dnia 22 maja 2009 r. (M.P. 2009 Nr 34 poz. 501). Zgodnie z jej założeniami zostały wyznaczone trzy podstawowe kierunki działań, jakie powinny być realizowane w obszarze ochrony środowiska na terenie Polski w najbliższym czasie. Na podstawie celów i kierunków działań, które zostały wyznaczone przez Radę Ministrów w ww. dokumencie, zostały opracowane najpierw wojewódzkie, następnie powiatowe i gminne Programy Ochrony Środowiska.

Po analizie kryteriów i przyjętych celów polityki ekologicznej na poziomie kraju i regionu oraz celów zawartych w innych dokumentach strategicznych sformułowano 3 cele długoterminowe,

o charakterze stałych dążeń i perspektywie osiągnięcia poza rokiem 2018, które – spełniając rolę osi priorytetowych - wyznaczają jednocześnie grupy strategicznych celów realizacyjnych na najbliższe lata, są to:

- **Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców gminy;**
- **Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych;**
- **Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska.**

Przy określaniu zadań dla gminy Kobylanka kierowano się następującymi kryteriami.

1. Zadaniami wyznaczonymi w Programie Ochrony Środowiska Powiatu Stargardzkiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013-2016
2. Analizą dotychczas zrealizowanych zadań ekologicznych, przyjętych przez gminę do realizacji w latach 2004 – 2008;
3. Planami zawartymi w Planie Rozwoju Lokalnego;
4. Stanem środowiska na terenie gminy.

Zgodnie z powyższym w aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kobylanka określono cele i kierunki działań na lata obejmujące obowiązywanie Programu.

Tabela 17: Cele i kierunki działań na lata 2012 - 2015 oraz 2016 -2019 dla Powiatu Stargardzkiego, z uwzględnieniem szczegółowych zadań przeznaczonych do realizacji na terenie gminy Kobylanka

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA
GOSPODARKA WODNA		
<p>Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód oraz ochrona przed powodzią</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości wody pitnej, • osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych, • racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych, • rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, • ograniczenia dopływu azotu ze źródeł rolniczych w rejonach jeziora Miedwie, • Ochrona wód jeziora Miedwie, • uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni jeziora Miedwie – ochrona wód jeziora Miedwie; • prowadzenie badań diagnostycznych jeziora Miedwie. • budowa oczyszczalni przydomowych, gdzie z przyczyn ekonomicznych i technicznych nie jest możliwa budowa zbiorczych systemów odprowadzania ścieków, a warunki geologiczne pozwalają na budowę oczyszczalni przydomowych, • prowadzenie kontroli eksploatacji zbiorników bezodpływowych i ich likwidacja w przypadku podłączenia do kanalizacji zbiorczej, • ochrona przed skutkami powodzi i suszy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci kanalizacyjnych i przebudowa oczyszczalni ścieków na obszarze aglomeracji Stargard Szczeciński: <ul style="list-style-type: none"> ◦ miejscowości Kunowo – Zieleniewo ◦ miejscowości Morzyczyn – Zieleniewo – Kunowo – Skalin ◦ miejscowość Bielkowo • budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Reptowo, ulicy Wyszyńskiego-Brzozowa w Miedwiecku, • dokończenie budowy sieci kanalizacyjnej w miejscowości Kobylanka, • budowa sieci wodociągowej: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Żelewo-Kobylanka-Jęczydół ◦ Niedźwiedź-Reptowo- Cisewo • modernizacja istniejących stacji uzdatniania wody.

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA
OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO		
<p>Poprawa jakości powietrza i spełnienie wymagań prawnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie zanieczyszczeń trafiających do powietrza, • monitoring jakości powietrza, • wzrost wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii, • wprowadzenie systemu wsparcia finansowego dla właścicieli mieszkań zmieniających system ogrzewania na proekologiczny, • zmniejszenie zużycia energii cieplnej poprzez np. izolacje cieplna budynków i stosowanie materiałów energooszczędnych, • poprawa funkcjonowania infrastruktury drogowej (budowa obejść, modernizacja dróg) oraz poprawa płynności ruchu, • zwiększenie udziału komunikacji zbiorowej w przewozach pasażerskich, • modernizacja taboru autobusowej komunikacji miejskiej, • rozwój infrastruktury rowerowej; budowa nowych tras rowerowych i modernizacja istniejących, w tym wyprowadzenie ruchu rowerowego poza jezdnie, budowa parkingów dla rowerów, itp. • promowanie zakładów posiadających systemy zarządzania środowiskowego, • gazyfikacja gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Zieleniewo-Motaniec, • budowa drogi gminnej do terenów inwestycyjnych Motaniec – Reptowo, • budowa drogi Zieleniewo-Miedwiecko, • budowa drogi gminnej Kunowo- Lipnik, • Przebudowa drogi gminnej Kobylanka-Jęczydół, • Budowa sieci gazyfikacyjnej w miejscowościach Cisewo, Jęczydół, Kunowo (budowa trwa) • budowa przystanków autobusowych, • termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Bielkowie.

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA
OCHRONA PRZED HAŁASEM		
<p>Ochrona mieszkańców powiatu przed hałasem emitowanym przez środki transportu drogowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa nawierzchni dróg, • optymalizacja płynności ruchu, • budowa ekranów akustycznych przy budynkach mieszkalnych położonych wzdłuż drogi krajowej lub wojewódzkiej, • budowa ścieżek rowerowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Zieleniewo-Motaniec, • budowa drogi gminnej do terenów inwestycyjnych Motaniec – Reptowo, • budowa drogi Zieleniewo-Miedwiecko, • budowa drogi gminnej Kunowo- Lipnik, • Przebudowa drogi Reptowo-Kobylanka.
PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE		
<p>Utrzymywanie standardów dla pól elektromagnetycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola natężenia pola w rejonie lokalizacji masztów telefonii komórkowej, • Zastosowanie nowoczesnych słupów rurowych o odpowiedniej wysokości, • Zaniechanie lokalizacji pod liniami wysokich napięć, • Dyslokacja stacji elektroenergetycznej 220/110 kV z Morzyczyna do Małkocina wraz z liniami WN i NN. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zadań w obecnym harmonogramie gminy Kobylanka

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA
PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM		
<p>Ochrona mieszkańców i środowiska przed poważnymi awariami związanymi z transportem substancji niebezpiecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie bezpieczeństwa przewozu substancji niebezpiecznych wyznaczenie optymalnych tras przewozu substancji niebezpiecznych oraz parkingów dla pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, • utworzenie gminnego „deponatora” – miejsca czasowego składowania odpadów powstałych w wyniku awarii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zadań w obecnym harmonogramie gminy Kobylanka
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU		
<p>Zachowanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona obszarów cennych przyrodniczo, • Poprawa kondycji ekosystemów leśnych, • Wzmocniona ochrona przyrody na obszarach rolnych. 	<p>Zadania należą w głównej mierze do Ministerstwa Środowiska, Wojewody i Lasów Państwowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie nowych pomników przyrody, obszaru chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, • Bieżąca pielęgnacja pomników przyrody na terenie gminy, • Realizacja zabiegów pielęgnacyjnych i odnowieniowych w Lasach Państwowych zgodnie z Planem Urządzenia Lasów, • Prowadzenie zalesień, • Promowanie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, • Wspieranie i promocja gospodarstw ekologicznych.

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI		
Ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb, ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe, oraz rekultywacja terenów zdegradowanych	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona gleb przed negatywnymi skutkami działalności rolniczej, • racjonalne zużycie nawozów i środków ochrony roślin, • prowadzenie okresowych badań jakości gleb i ziemi, • zapobieganie degradacji gleb w procesie planowania. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zadań w obecnym harmonogramie gminy Kobylanka
Edukacja ekologiczna		
Kształtowanie nawyków kultury ekologicznej mieszkańców, zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja ekologiczna realizowana w szkołach (programy ekologiczne, konkursy, olimpiady), • Edukacja ekologiczna społeczeństwa realizowana poprzez: kampanie informacyjno-edukacyjne, imprezy o tematyce ekologicznej, konferencje, zajęcia pozalekcyjne dla społeczeństwa, • Utworzenie w urzędach administracji publicznej systemów gromadzenia informacji o środowisku i udostępniania ich społeczeństwu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja konkursów ekologicznych, zakup pomocy dydaktycznych, nagród i materiałów pomocniczych w konkursach wiedzy ekologicznej, • Obchody Dnia Ziemi, • Akcja Sprzątanie Świata, • Promocja postaw proekologicznych w gospodarce odpadami, prowadzenie akcji informacyjnych na terenie gminy za pomocą ulotek, plakatów i lokalnych mediów kształtujących postawy proekologiczne.
GOSPODARKA ODPADAMI		
Poprawa gospodarki odpadami	<ul style="list-style-type: none"> • Kierunki działań zawarte są w PGO dla gminy Kobylanka 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadania zawarte są w PGO dla gminy Kobylanka

Źródło: opracowanie własne

5. HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY ZADAŃ PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI NA LATA 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019

W poniższej tabeli przedstawiono harmonogram rzeczowo-finansowy zadań krótkookresowych dla gminy Kobylanka na lata 2012-2015. Obecnie można stwierdzić, że część zadań obecnie przewidzianych do realizacji będzie kontynuowana, gdyż mają one charakter długookresowy. Zadania długoterminowe, obejmujące prognozowane lata 2016-2019 to:

- porządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Kobylanka;
- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej;
- termomodernizacja budynków;
- modernizacja dróg;
- rozpowszechnianie stosowania paliw ekologicznych;
- utrzymywanie terenów zielonych;
- wprowadzenie zadrzewień przydrożnych;
- organizacja konkursów ekologicznych;
- obchody dnia ziemi i akcje Sprzątania Świata.

Tabela 18: Harmonogram finansowo rzeczowy

Cel	Zadania ekologiczne	Lata realizacji				Jednostki odpowiedzialne za realizację	Szacowane koszty [zł]
		2012	2013	2014	2015-2019		
	Ochrona wód jeziora Miedwie poprzez budowę sieci kanalizacyjnych i przebudowę oczyszczalni ścieków na obszarze aglomeracji Stargard Szczeciński 1.3 Oś Kunowo - Zieleniewo	X				Urząd Gminy Kobylanka	5 643 105
	Ochrona wód jeziora Miedwie poprzez budowę sieci kanalizacyjnych i przebudowę oczyszczalni ścieków na obszarze aglomeracji Stargard Szczeciński 1.3 Oś Bielkowo		X			Urząd Gminy Kobylanka	2 206 522
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami do granicy działek dla miejscowości Reptowo	X				Urząd Gminy Kobylanka	3 605 000
	Dokończenie budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kobylanka	X	X	X	X	Urząd Gminy Kobylanka	773 466
	Budowa sieci kanalizacyjnej, ulica Wyszyńskiego - Brzozowa w Miedwiecku			X		Urząd Gminy Kobylanka	434 000
	Wodociąg I etap, Żelewo - Kobylanka - Jęczydół				X	Urząd Gminy Kobylanka	3 500 000
	Wodociąg II etap, Niedźwiedź - Reptowo - Cisewo				X	Urząd Gminy Kobylanka	3 330 000
	Budowa drogi Zieleniewo - Miedwiecko			X		Urząd Gminy Kobylanka	650 000
	Budowa drogi gminnej Kunowo - Lipnik				X	Urząd Gminy Kobylanka	780 000
	Budowa sieci gazyfikacyjnej w miejscowościach Cisewo, Jęczydół, Kunowo	X	X	X	X	Urząd Gminy Kobylanka	750 000
	Budowa przystanków autobusowych				X	Urząd Gminy Kobylanka	100 000
	Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Bielkowie				X	Urząd Gminy Kobylanka	25 000

**Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2012 - 2015
z perspektywą do roku 2019**

Wykonany przez: Eko-Log Sp. z o.o. 61-063 Poznań; ul. Dobrowita 16

Cel	Zadania ekologiczne	Lata realizacji				Jednostki odpowiedzialne za realizację	Szacowane koszty [zł]
		2012	2013	2014	2015-2019		
	Prowadzenie monitoringu jakości powietrza zgodnie z „Programem monitoringu środowiska w woj. zachodniopomorskim w latach 2007-2009”	X	X	X	X	WIOŚ	Budżet Państwa
	Promowanie budownictwa z materiałów energooszczędnych (w ramach edukacji ekologicznej)	X	X	X	X	Urząd Gminy Kobylanka Starostwo Powiatowe w Stargardzie Szczecińskim	-
	Promowanie zakładów posiadających systemy zarządzania środowiskowego	X X	X	X	X	Starostwo Powiatowe w Stargardzie Szczecińskim	-
POLA ELKETROMAGNETYCZNE	Prowadzenie cyklicznych badań kontrolnych poziomów pól elektr.	X	X	X	X	WIOŚ	-
PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM	Usuwanie skutków zagrożeń środowiska (w razie potrzeby)	X	X	X	X	Starostwo Powiatowe w Stargardzie Szczecińskim	-
	Systemat. kontrola pojazdów do transportu materiałów niebezpiecznych	X	X	X	X	Policja, Inspekcja Transportu Drogowego	-
	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia	X	X	X	X	ZZR	-
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	Realizacja zabiegów pielęgnacyjnych i odnowieniowych w Lasach Państwowych zgodnie z Planem Urządzenia Lasów	X	X	X	X	Lasy Państwowe Nadleśnictwa	-
EDUKACJA EKOLOGICZNA	Edukacja ekologiczna realizowana w przedszkolach i szkołach (programy ekologiczne, konkursy, olimpiady)	X	X	X	X	Szkoły, Przedszkola, UM, SP	-

**Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2012 - 2015
z perspektywą do roku 2019**

Wykonany przez: Eko-Log Sp. z o.o. 61-063 Poznań; ul. Dobrowita 16

Cel	Zadania ekologiczne	Lata realizacji				Jednostki odpowiedzialne za realizację	Szacowane koszty [zł]
		2012	2013	2014	2015-2019		
	Edukacja ekologiczna społeczeństwa realizowana poprzez: kampanie informacyjno-edukacyjne, imprezy o tematyce ekologicznej, konferencje, zajęcia pozalekcyjne dla społeczeństwa	X	X	X	X	UM, SP, Media, Nadleśnictwa	-
	Cykliczne opracowywania „Powiatowego Programu Edukacji Ekologicznej”	X	X	X	X	Starostwo Powiatowe w Stargardzie Szczecińskim	-
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	Monitoring gleb zgodnie z wymaganiami prawnymi	X	X	X	X	GIOŚ	-
	Kontrola obiektów hodowli zwierząt oraz postępowania z gnojowica	X	X	X	X	WIOŚ	-
OCHRONA PRZED HAŁASEM	ZADANIA Z CELÓW OCHRONY POWIETRZA DOTYCZĄCE BUDOWY DRÓG I ŚCIEŻEK ROWEROWYCH						

Źródło: Opracowanie własne

6. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

6.1. Struktura zarządzania środowiskiem

Do instrumentów wspomagających realizację programu ochrony środowiska należą instrumenty polityki ekologicznej, zasady zarządzania środowiskiem, wynikające z zakresu kompetencyjnego administracji samorządowej szczebla powiatowego i gminnego. W zarządzaniu środowiskiem szczególną rolę pełni „Program ochrony środowiska”, który z punktu widzenia władz gminy, może być postrzegany jako instrument koordynacji działań na rzecz ochrony środowiska oraz intensyfikacji współpracy różnych instytucji i organizacji, opartej o dobrowolne porozumienia na rzecz efektywnego wdrażania niniejszego Programu.

Rozpoczęta z dniem 1 stycznia 1999 roku reforma ustrojowa państwa wprowadziła trójstopniowy system działania samorządu terytorialnego: województwo, powiat (także miasto na prawach powiatu) oraz gmina (również wiejska). Poniżej przedstawiono niektóre kompetencje i zadania władz gminy wynikające z następujących aktów prawnych:

- Ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.);
- Ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm.);
- Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2003 r. Nr 80, poz. 717 ze zm.).

Władze gminy odpowiadają za następujące zadania z zakresu gospodarki środowiskiem:

- ochronę środowiska – najczęściej poprzez wprowadzanie zakazów i nakazów dotyczących sposobu użytkowania powierzchni, przestrzeni i zasobów naturalnych oraz poprzez organizacyjno – finansowe stwarzanie podstaw do budowy komunalnych urządzeń ochrony środowiska;
- zarządzanie środowiskowe gminą;
- promowane zasad zrównoważonego rozwoju;
- opracowywanie i realizację programów ekorozwoju gminy, jak np. program ochrony środowiska, plan gospodarki odpadami czy strategia zrównoważonego rozwoju;
- opracowywanie i realizacji jednostkowych proekologicznych dokumentów, jak np. dotyczących ograniczenia niskiej emisji, stworzenia parku miejskiego itp.

Do zadań własnych gminy z zakresu środowiska należy:

- gospodarka terenami;
- ład przestrzenny;
- ochrona środowiska;
- dbałość o infrastrukturę techniczną służącą ochronie środowiska (wodociągi, oczyszczalnie ścieków, kanalizacja, składowiska odpadów);
- zieleń komunalna i zadrzewianie;
- utrzymanie czystości i porządku oraz gospodarka odpadami na terenie gminy;
- tworzenie warunków do selektywnej zbiórki odpadów;
- organizowanie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami;
- zatwierdzenie ugody w sprawach zmian stosunków wodnych na gruntach;
- organizowanie ochotniczych drużyn ratowniczych;
- zarządzanie ewakuacją ludności na wypadek zagrożenia np. powodziowego;
- edukacja ekologiczna;
- opiniowanie projektów dokumentów dot. tworzenia parku krajobrazowego;
- wprowadzanie form ochrony przyrody;
- ustanawianie parków wiejskich i miejskich;
- opiniowanie rocznych planów łowieckich;
- współdziałanie z dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich oraz rozstrzyganie sporów;
- ustalanie statutu uzdrowiska;
- opiniowanie powołania i odwołania naczelnego lekarza uzdrowiska.

Oddziaływanie gminy na środowisko naturalne może być:

bezpośrednie, jak w przypadku:

- zużycia energii, wody i innych materiałów przez pracowników urzędu;
- recyklingu odpadów biurowych;
- transportu pracowników;
- emisji zanieczyszczeń do atmosfery;

pośrednie, jak w przypadku:

- gospodarki komunalnej i mieszkaniowej;
- zaopatrzenia mieszkańców w wodę;
- odprowadzania ścieków;
- gospodarki odpadami;
- edukacji ekologicznej.

Władze gminne mogą wykonywać swe zadania z zakresu gospodarowania środowiskiem dzięki instrumentom finansowym i prawnym, takim jak:

- wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów;
- kary pieniężne za samowolne usuwanie drzew i zakrzewień;
- ustanawianie ograniczeń czasu pracy lub korzystania z urządzeń uciążliwych dla środowiska;
- nakazywanie czynności ograniczających uciążliwość dla środowiska;
- określanie warunków i wymagań wobec osób hodujących zwierzęta domowe w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych;
- nakazywanie wykonania zabezpieczeń wody przed zanieczyszczeniem i zakaz odprowadzania ścieków bez pozwolenia wodnoprawnego.

Rada Gminy oddziałuje na środowisko pośrednio, poprzez:

- uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- uchwalanie budżetu gminy;
- uchwalanie planów gospodarczych i rozwojowych mikroregionu;
- ustalanie zakresu działań jednostek pomocniczych;

Uchwalanie podatków i opłat lokalnych, w tym np. stawek za usuwanie i unieszkodliwianie odpadów, czy podejmowanie decyzji odnośnie współpracy z innymi jednostkami, jak np. tworzenia związku gmin itp.

6.2. Zarządzanie programem

Podstawową zasadą realizacji Programu Ochrony Środowiska powinna być zasada wykonywania zadań jednostek związanych z systemem zarządzania środowiskiem, świadomych istnienia programu i ich uczestnictwa w nim. Z punktu widzenia programu można wyodrębnić następujące struktury podmiotów:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem;
- podmioty realizujące zadania programu;
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu;
- społeczność gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Głównym wykonawcą Programu Ochrony Środowiska gminy Kobylanka jest Wójt natomiast organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Gminy. Instytucje te dysponują kompetencjami w zakresie ustalania strategii rozwoju miasta, tworzenia polityki przestrzennej w postaci miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wydawania decyzji o warunkach zabudowy

i zagospodarowania terenu, gospodarki wodno - ściekowej, gospodarki odpadami, gospodarki zielenią.

Uczestnikami programu (podmiotami realizującymi zadania) są również podmioty gospodarcze planujące i realizujące inwestycje zgodnie z kierunkami nakreślonymi przez program. Wszyscy uczestnicy programu są zobowiązani do współpracy w realizacji programu i solidarnego ponoszenia kosztów jego realizacji oraz wspierania słabszych partnerów.

Do najważniejszych zadań w ramach zarządzania programem i środowiskiem zaliczają się:

1. Wdrażanie programu ochrony środowiska gminy Kobylanka:

- koordynacja wdrażania programu;
- ocena realizacji celów krótkoterminowych;
- raporty o stopniu wykonania programu;
- weryfikacja celów krótkoterminowych i głównych działań.

2. Edukacja ekologiczna, komunikacja ze społeczeństwem, system informacji o środowisku:

- rozwój różnorodnych form edukacji;
- dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie;
- wykorzystanie mediów w celach informowania społeczeństwa o podejmowanych i planowanych działaniach z zakresu ochrony środowiska;
- wydawanie broszur i ulotek informacyjnych;
- szersze włączanie się organizacji pozarządowych w proces edukacji ekologicznej.

3. Wspieranie zakładów/instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem.

6.3. Monitoring

W procesie planowania działań z zakresu ochrony środowiska niezbędne jest opracowanie systemu monitoringu w celu oceny procesu wdrażania programu, jak również możliwości dokonania ewentualnych zmian. Monitoring powinien być sprawowany w następujących zakresach:

- monitoring środowiska;
- monitoring programu;
- monitoring odczuć społecznych.

Monitoring odczuć społecznych

Sprawowoany na podstawie badań opinii społecznej i ilość do jakości interwencji zgłaszanych do powiatowych władz środowiskowych.

Monitoring programu

Najważniejszym wskaźnikiem jest monitorowanie realizacji poszczególnych zadań. Raz na dwa lata powinien być przygotowany plan działań oraz ocena realizacji przedsięwzięć dla poprzednich dwóch lat. W przypadku nie osiągnięcia zaplanowanych zamierzeń należy dokonać analizy sytuacji, poznać jej przyczyny oraz skorygować na podstawie nowych uwarunkowań zakres realizacji zadań. W cyklach czteroletnich należy ocenić stopień realizacji celów ekologicznych. Taka Ocena będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Wyznaczona powyżej procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie Prawo Ochrony Środowiska, dotyczących okresu, na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie jego realizacji.

Wskaźniki efektywności Programu

W Programie Ochrony Środowiska dla gminy Kobylanka zaproponowano listę wskaźników. Przede wszystkim proponuje się, aby adaptacja analizy skutków realizacji postanowień Programu Ochrony Środowiska prowadzić poprzez analizę zaproponowanych wskaźników jakościowych i ilościowych. Wskaźniki te przedstawiono w tabeli załączonej poniżej.

Tabela 19: Wskaźniki ilościowe i jakościowe

Wskaźnik	Jednostka	Aktualny stan	Oczekiwany trend zmian
POPRAWA GOSPODARKI WODNEJ I OCHRONA PRZECIWPowODZIOWA			
Długość sieci wodociągowej	km	63,7	↑
Liczba zawartych umów z zakładem wodociągów	szt.	884	↑
Długość sieci kanalizacyjnej	km	27,2	↑
Liczba zawartych umów z zakładem kanalizacyjnym	szt.	63	↑
Stan jakości wód w ciekach	klasa	zły	↑ Lub →
Liczba zbiorników retencyjnych	szt.	b.d.	↑
OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO			
Klasa strefy, do której należy gmina Kobylanka (Strefa zachodniopomorska)	Brak	C	→

Wskaźnik	Jednostka	Aktualny stan	Oczekiwany trend zmian
OCHRONA PRZED HAŁASEM			
Ilość zmodernizowanych dróg	km	b.d.	↑
OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII			
Liczba awarii i zagrożeń naturalnych	Liczba/sztuk	1	→
OCHRONY PRZYRODY I TERENÓW ZIELENI			
Powierzchnia lasów	ha	6789,74	↑ Lub →
OCHRONA PRZED ODDZIAŁYWANIEM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH			
Ilość źródeł PEM	szt.	b.d.	↓
GOSPODARKA ODPADAMI			
Wskaźniki dotyczące monitorowania efektywności postępu prac z zakresu gospodarki odpadami szczegółowo zostały omówione w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Kobylanka.			

Źródło: Opracowanie własne

7. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Opracowanie Miejskiego Programu Ochrony Środowiska jest wymagane ustawą Prawo Ochrony Środowiska z 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.). Przedmiotem opracowania jest „Projekt aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kobylanka na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019”. Dokument zawiera szeroko rozumianą tematykę ochrony środowiska na terenie gminy Kobylanka. Przewidziane w niniejszym opracowaniu zadania dają możliwość zapewnienia mieszkańcom odpowiednich warunków życia a organom administracji samorządowej wykazać troskę o środowisko. Zakres opracowania obejmuje krótką charakterystykę gminy, politykę ekologiczną zgodną z dokumentami programowymi gminy Kobylanka, analizę aktualnego stanu środowiska, harmonogram rzeczowo - finansowy, cele strategiczne oraz sposób monitorowania realizacji programu. Niniejsze opracowanie jest kontynuacją kompleksowego podejścia gminy Kobylanka do ochrony środowiska, które zostało zapoczątkowane w momencie realizacji poprzedniego programu, w którym zrównoważony rozwój zaczął funkcjonować jako potrzeba różnych obszarów życia mieszkańców gminy.

Gmina Kobylanka położona jest w województwie zachodniopomorskim, w zachodniej części powiatu stargardzkiego. Od północy sąsiaduje z gminą Goleniów (powiat goleniowski) od wschodu i południowego wschodu z gminą Stargard Szczeciński, od południowego zachodu z gminą Stare Czarnowo (powiat gryfiński), a od zachodu z miastem Szczecin (powiat grodzki). Gospodarka gminy opiera się na turystyce i rolnictwie. Rozwój gminy ukierunkowany jest na rozwój turystyki. Ma to swoje odzwierciedlenie w inwestycjach w dziedzinie ochrony środowiska oraz infrastruktury komunalnej.

Największą powierzchnię gminy Kobylanka zajmują lasy, jest to 56% obszaru, mniejszy procent, bo aż 33,5% zajmują użytki rolne. Na terenie gminy stwierdzono występowanie 9 gatunków roślin objętych ochroną całkowitą oraz 8 gatunków pod ochroną częściową. Żyje tu również 26 gatunków ptaków, 9 gatunków płazów, 5 gatunków gadów i ssaków, 4 gatunki chrząszczy, 2 gatunki błonkoskrzydłych i po 1 gatunku ryb i ślimaków, które objęte są ochroną gatunkową lub też częściową ochroną gatunkową. Na terenie gminy Kobylanka znajdują się również wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe dlatego też powołano cztery obszary wchodzące w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Są to:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Jezioro Miedwie i Okolice (PLB 320005);
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Płoni i Jezioro Miedwie (PLH 320006);
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Wzgórza Bukowe (PLH 320020);
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowisko Reptowo (PLH 320056).

W granicach gminy Kobylanka znajduje się tylko jedno złożo kopalin. Jest to eksploatowane okresowo złożo torfu – Reptowo.

Uwzględniając wszystkie szanse, problemy i zagrożenia na terenie gminy Kobylanka wyznaczono 3 cele długoterminowe priorytetowe. Są to:

- Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców gminy;
- Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych;
- Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska.

Jednym z głównych celów gminy Kobylanka jest poprawa jakości wody pitnej, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych czy też ochrona wód jeziora Miedwie. Cele te między innymi zostaną zrealizowane poprzez: budowę sieci kanalizacyjnych w miejscowości Reptowo, Miedwiecko, modernizacja istniejących stacji uzdatniania wody oraz przebudowę oczyszczalni ścieków. Planuje się również dokończenie budowy sieci kanalizacyjnej w miejscowości Kobylanka.

Celem gminy Kobylanka jest również ograniczenie emisji hałasu oraz zanieczyszczeń powietrza poprzez poprawę funkcjonowania infrastruktury drogowej (budowa obejść, modernizacja dróg) oraz poprawa płynności ruchu. W tym zakresie zakłada się między innymi budowę dróg relacji Zieleniewo – Miedwiecko, Kunowo- Lipnik oraz budowę ścieżki rowerowej.

Program Ochrony Środowiska gminy Kobylanka ma za zadanie stymulować podmioty do działań ograniczających negatywne skutki dla środowiska, w celu zapewnienia możliwie najlepszych warunków życia mieszkańców miasta w procesie rozwoju społeczno-ekonomicznego.

8. STOSOWANE SKRÓTY

- DG** – Droga gminna;
- DK** – Droga krajowa;
- DP** – Droga powiatowa;
- DW** – Droga wojewódzka;
- GIOŚ** – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
- GUS** – Główny Urząd Statystyczny;
- SDR** – Średniodobowy ruch;
- UM** – Urząd Miasta;
- WIOŚ** – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;

9. BIBLIOGRAFIA

Akty prawne:

- ✓ Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (t. j.: Dz. U. 2008 Nr 25, Poz. 150 ze zm.);
- ✓ Załącznik do Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009—2012 z perspektywą do roku 2016” (M.P. 2009 Nr 34 poz. 501);
- ✓ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009—2012 z perspektywą do roku 2016” (M.P. 2009 Nr 34 poz. 501);
- ✓ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61 poz 417);
- ✓ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z dnia 19 marca 2008r., Nr 47, Poz. 281).

Literatura:

- ✓ APOŚ dla Powiatu Stargardzkiego (2008): Program Ochrony Środowiska na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013 – 2016, opracowanie: ARCADIS Profil Sp. z o. o., Stargard Szczeciński;
- ✓ Kondracki J., 2001, Geografia regionalna Polski, wydawnictwo Naukowe PWN;
- ✓ POŚ dla Gminy Kobylanka (2004): Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka,

opracowanie: Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska: Miluniec R. (red.), Leciei K., Łuczyk D., Szczecin;

- ✓ Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2008-2009;
- ✓ Informacje uzyskane z Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o.

Strony internetowe:

- ✓ Urząd Statystyczny w Szczecinie (GUS) [dostęp: 11.05.2011]
http://www.stat.gov.pl/szczec/index_PLK_HTML.htm;
- ✓ Strona Urzędu Gminy w Kobylance(UG w Kobylance) [dostęp: 4.05.2011] www.kobylanka.pl;
- ✓ Komunikacja Miejsca w Starogardzie Szczecińskim [dostęp: 4.05.2011]
http://www.info.stargard.pl/komunikacja/index.php?H=1&linia_przekazana=5&X=1;
- ✓ Mapa udostępniona przez Generalny Urząd Statystyczny (mapa GUS) [dostęp: 4.05.2011]
http://www.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_zachodniopomorskie/portrety_gmin/powiaty_stargardk/gmina_wiejska_kobylanka.pdf;
- ✓ Serwis BTSEARCH.mapa przedstawiający mapę lokalizacji BTS (stacji przekaźnikowych);<http://mapa.btsearch.pl>;

Indeks tabel

Tabela 1: Struktura użytkowania gruntów.....	8
Tabela 2: Struktura ludności na terenie gminy Kobylanka.....	9
Tabela 3: Struktura ludności.....	9
Tabela 4: Ruch naturalny ludności.....	10
Tabela 5: Migracje ludności.....	10
Tabela 6: Podmioty gospodarki narodowej według sekcji.....	11
Tabela 7: Atrakcje turystyczne na terenie gminy Kobylanka.....	12
Tabela 8: Usługi na terenie gminy Kobylanka.....	16
Tabela 9: Poziomy stężenie dla dwutlenku siarki i dwutlenku azotu w latach 2008-2010.....	19
Tabela 10: Klasyfikacja poziomów stężeń substancji powietrza atmosferycznym ze względu na zdrowie ludzi.....	20
Tabela 11: Chronione gatunki roślin naczyniowych zinwentaryzowanych na terenie gminy Kobylanka. .	24
Tabela 12: Chronione gatunki zwierząt zinwentaryzowane na terenie gminy Kobylanka.....	25
Tabela 13: Prognoza ruchu na drodze krajowej nr 10 i drodze wojewódzkiej nr 120 na lata 2010 i 2013	28
Tabela 14: Zakres zasięgu izolinii hałasu na drogach wojewódzkich obejmująca lata 2010 i 2013.....	29
Tabela 15: Zakres częstotliwości pól elektromagnetycznych w środowisku dla miejsc dostępnych dla ludności.....	30
Tabela 16: Zadania na lata 2004 - 2008 i stopień ich realizacji.....	33
Tabela 17: Cele i kierunki działań na lata 2011 - 2014 oraz 2015 -2018 dla Powiatu Stargardzkiego, z uwzględnieniem szczegółowych zadań przeznaczonych do realizacji na terenie gminy Kobylanka....	39
Tabela 18: Harmonogram finansowo rzeczowy.....	45
Tabela 19: Wskaźniki ilościowe i jakościowe.....	52

Indeks Rysunków

Rysunek 1: Położenie gminy Kobylanka na terenie Powiatu Stargardzkiego.....	6
Rysunek 2: Procentowy rozkład użytkowania gruntów.....	9

Załączniki

Nr załącznika	Nazwa
<i>Załącznik nr 1</i>	Prognoza ruchu na głównych drogach gminy Kobylanka
<i>Załącznik nr 2</i>	Dopuszczalne wartości poziomów hałasu
<i>Załącznik nr 3</i>	Gmina Kobylanka Formy Ochrony Przyrody
<i>Załącznik nr 4</i>	Gmina Kobylanka Sieć drogowa

Załącznik nr 1

Prognoza ruchu na głównych drogach gminy Kobylanka

Średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na drodze wojewódzkiej nr 120 w 2005 roku

Nr drogi	Odcinek drogi	Całkowita liczba pojazdów	Pojazdy lekkie	Pojazdy ciężkie
120	Kobylanka- Kołbacz	2170	1736	434

Źródło: Pomiary natężenia ruchu GDDKiA

Średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na drodze krajowej nr 10 i drodze wojewódzkiej nr 120 w 2010 roku

Nr drogi	Odcinek drogi	Całkowita liczba pojazdów	Pojazdy lekkie	Pojazdy ciężkie
10	Szczecin- Motaniec	17817	15613	2085
10	Motaniec- Lipnik	13787	11858	1866

Źródło: Pomiary natężenia ruchu GDDKiA

Prognozę ruchu pojazdów dla drogi krajowej nr 10 obliczono na podstawie generalnego pomiaru ruchu wykonanego w 2010 roku. Badania te zostały przeprowadzone na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Prognozę opracowano metodą wskaźników wzrostu ruchu wewnętrznego, opartą na wzroście wskaźników PKB, dla następujących kategorii pojazdów:

- samochody osobowe,
- samochody dostawcze,
- samochody ciężarowe bez przyczep oraz bez naczep,
- samochody ciężarowe z przyczepami, lub naczepami.
- autobusy

Metodę tą zaleca GDDKiA dla wszystkich prac planistyczno – projektowych na sieci drogowej i umożliwia prognozowanie do roku 2037. W poniższym opracowaniu przeprowadzono prognozę dla roku 2013.

Wskaźniki wzrostu oparte o PKB obliczono dla prognozy PKB średniej, dla podregionu szczecińskiego. Prognozy minimalne oraz maksymalne mogą być stosowane wyłącznie po uzgodnieniu z odpowiednim biurem GDDKiA.

Wskaźniki dla poszczególnych lat zostały podane w tabelach poniżej.

Średni wskaźnik wzrostu PKB dla podregionu szczecińskiego

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Śr. wskaźnik wzrostu	4,9	4,9	4,8	4,7	4,7	4,6	4,6	4,6

Źródło: GDDKiA

Wskaźniki elastyczności We dla przedziału lat 2005 – 2013

Rok	Samochody osobowe	Samochody dostawcze	Samochody ciężarowe		Autobusy
			bez przyczep i naczep	Z przyczepą lub naczepą	
2005/13	0,9	0,33	0,35	1,07	1,15

Źródło: GDDKiA

Skumulowany wskaźnik wzrostu ruchu na rok 2013

Lp.	Kategorie pojazdów		Skumulowany wskaźnik wzrostu ruchu W – 2013
			Rok 2013
1	Lekkie	Samochody osobowe	1,13
2		Samochody dostawcze	1,05
3	Ciężkie	Samochody ciężarowe bez przyczep i naczep	1,05
4		Samochody ciężarowe z przyczepami i naczepami	1,16
5		Autobusy	1,17

*-rok prognozowania ruchu wyłącznie na drodze wojewódzkiej nr 20

Źródło: GDDKiA

Prognoza ruchu na drodze krajowej nr 10 na odcinku Szczecin – Motaniec na rok 2013

Rok prognozy		Samochody osobowe	Samochody dostawcze	Samochody ciężarowe		Autobusy	Suma pojazdów
				bez przyczep i naczep	Z przyczepą lub naczepą		
2010-bazowy	poj./d	14158	1455	565	1520	64	17817
	%	79,5	8,2	3,2	8,5	0,4	100
2013	poj./d	15990	1522	593	1756	75	19936
	%	80,2	7,6	3	8,8	0,4	100

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza ruchu na drodze krajowej nr 10 na odcinku Motaniec – Lipnik na rok 2013

Rok prognozy		Samochody osobowe	Samochody dostawcze	Samochody ciężarowe		Autobusy	Suma pojazdów
				bez przyczep i naczep	Z przyczepą lub naczepą		
2010- bazowy	poj./d	10636	1222	545	1321	38	17817
	%	59,7	6,9	3,1	7,4	0,2	100
2013	poj./d	12012	1278	572	1526	44	15433
	%	77,8	8,3	3,7	9,9	0,3	100

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik nr 2

Dopuszczalne wartości poziomów hałasu

Wartości dopuszczalne poziomów dźwięku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. z 2007r. Nr 120. poz. 826 ze zm.) w sprawie wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Tabela 1: Dopuszczalne wartości poziomów hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu ważone wskaźnikami L_{AeqD} , L_{AeqN} , w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom dźwięku w [dB]	
		Drogi	
		L_{AeqD} Pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 16 godzin	L_{AeqN} Pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska, b) Tereny szpitali poza miastem,	50	45
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	55	50
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	65	55

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 (Dz. U. z 2007r. Nr 120, poz. 826)